

XXXIX

**MOSTRA LITERÀRIA
DEL MARESME**

palafolls 2022

5/30

XXXIX EDICIÓ

MOSTRA
LITERÀRIA
DEL MARESME

Mostra Literària del Maresme XXXIX Edició. Palafolls 2022
Edita: Consell Comarcal del Maresme. Mataró, novembre 2022
Imatge portada: Ricard Soler
Correcció: Ester Sancho
Tractament gràfic i maquetació: Mònica Marcet
Maquetació i impressió: Impremta Graupera
Dipòsit Legal: B 21060-2022

MARESME: LLETRES, SENTIMENT I PAISATGE

L'escriptura —i qui diu escriptura diu poesia, narrativa, memòries, teatre o assaig— esdevé una poderosa eina d'expressió dels sentiments, dels anhels, de les pors, de les ambicions, de les fantasies, de les frustracions, dels desitjos, dels amors i dels desamors. El llibre que teniu a les mans reflecteix aquestes variables que hom pot trobar en els seus textos; tant en la lletra escrita com en l'esperit narratiu.

Aquest no és un llibre qualsevol; és un llibre escrit per lletristes maresmenecs delerosos d'explicar una història, continuadors de la tradició artística de la nostra geografia, i des del Consell Comarcal del Maresme us volem donar a conèixer. I no ens aturarem aquí.

L'obligació de tota Administració pública és donar a conèixer el talent dels seus ciutadans i ciutadanes; en aquest cas dels que s'expressen per mitjà de la paraula escrita. Necessitem donar forma als textos que ens arriben d'arreu d'aquestes fronteres naturals que són el mar i la muntanya.

Llegiu, doncs. I gaudiu dels textos que conformen l'edició d'enguany. Insisteixo a dir que d'aquí sortiran les noves figures que un dia no molt llunyà sumarem a noms tan representatius de la literatura maresmenca com els de Teresa d'Arenys, mossèn Pere Ribot, Rafael Vallbona, Care Santos, Sílvia Tarragó o Albert Calls.

Damià del Clot Trias

President del Consell Comarcal del Maresme

BENVINGUDA

Amb l'oportunitat de ser amfitrions de la fase comarcal de la Mostra Literària, Palafolls, 25 anys després de la darrera ocasió, torna a renovar públicament el seu compromís amb la creativitat literària del Maresme.

En una època en la qual patim la gairebé dictadura dels 140 caràcters, la necessitat de reduir tot plegat a breus descripcions que intenten resumir conceptes complexos en simples frases d'enunciat, la Mostra Literària esdevé una oportunitat per expressar sense límits i seguir transformant aquesta societat essencialment visual i mandrosa, valorant l'escriptura i el gaudi de la lectura.

Cal preservar aquests oasis de matisos perquè, en no fer-ho, la simplificació ens fa més pobres, ens roba l'alegria d'imaginar acompanyats d'un relat, d'entendre realitats que d'altra manera seria impossible i, en resum, de mirar només en blanc i negre.

Aquest any, havent ja superat la maleïda lacra de la pandèmia (tot i que encara ho diguem amb la boca petita), ens trobarem al Teatre Municipal de Palafolls per festejar la literatura maresmenca i afirmar que encara hi som, i desitjar-nos molts més anys de Mostra.

Francesc Alemany i Martínez
Alcalde de Palafolls

ÍNDEX

9. **Et poses les meves sabates?**
José Luís Bruno Serrano, Nerea Cervera Carmona, Josefa Céspedes Martínez, Míriam Hernández Saló, Neus Jiménez Anglada, Mohamed Kamal, Rubén Parra Vázquez, Mar Prat i Esteban, Joan Josep Rios Vives i Alex Verdiell Muntaner
11. **El lloro “Pancho”.** Elena Julia Jordan
13. **Esperança.** Alex Pola Morell
14. **Penso en tu.** Toni Llacay Pintat
17. **El nèctar de la flor.** Rita Haro Àvila
19. **El Pallasso.** Yanira Martin Portugues Jaime
20. **El Naïm i jo.** Jana Bartrés Sanuy
22. **Migració Nedalgàtica.** Martí Hidalgo Sala
24. **Un gat de conte.** Albert Joan Garcia
27. **Sabates.** Abril Buch Andreu
31. **Caçant mentides.** Luna Vázquez Montoro
37. **Esclat de colors.** Judith Carlota Velasco
38. **Miravet.** Roger Fernández Lopera
44. **A temps.** Maria Sánchez Garcia
49. **La plaga.** Joan Simó i Rodríguez
56. **Preludi de l'associació “Vells, però no idiotes”.**
Maria Peña Torrent
60. **Un arròs caldós amb cues de gamba.** Jordi Dotras Targas
73. **El gos.** Michelle Carrasco Prat
74. **La tortuga del meu jardí.** Magí Roca Danés
75. **Somnis.** Inés Bayona de Dios
76. **Vull el món.** Víctor Fernández Suñer
77. **El meu jo interior.** Paula Anda Abad
78. **Epicur 2.0.** Martí Maresma Camps
79. **Sense títol.** Mireia Pujol Dresaire
80. **Entre batecs i batalles.** Emma Correa Fernández
82. **Metamorfosi.** Marçal Nonell Ruscaleda
88. **El capità.** Albert Medina i Cucurull
92. **Illes perdudes.** Salvador Riera Solsona
95. **Un passeig amb Mnemòsine.** Teresa Reyner Romaguera

Premi extraordinari de relats breus per a persones amb discapacitats intel·lectuals
José Luís Bruno Serrano, Nerea Cervera Carmona, Josefa Céspedes Martínez, Míriam Hernández Saló, Neus Jiménez Anglada, Mohamed Kamal, Rubén Parra Vázquez, Mar Prat i Esteban, Joan Josep Rios Vives i Alex Verdiell Muntaner
Vilassar de Dalt

ET POSES LES MEVES SABATES?

Quan estic nerviosa faig mots encreuats,
em distreu i no penso en res.
Com et relaxes, tu?

Jugo a futbol,
amb persones amb i sense discapacitat,
em fa sentir bé.
També jugues, tu?

La música és la meva teràpia,
em dona vida,
és la meva forma d'expressar.
Sents la música, tu?

Faig esport en grup i a l'aire lliure,
em dona bona energia, em fa estar alegre.
Et passa el mateix, a tu?

Tinc una família feliç,
riem, passegem, viatgem, anem a menjar fora...
També estimes la teva família, tu?

La soledat de la nit em fa molta por...
busco companyia...
obro els llums...
Tens por, tu?

Per culpa de les meves addiccions he tingut males experiències.
Si et passa, demana ajuda i no tinguis vergonya.
Ets valent, tu?

Sento veus al meu cap i ho passo molt malament.
Et demano que, en lloc de mofar-te de mi,
m'ajudis si-us-plau.
Podràs fer-ho, tu?

Els meus problemes d'ansietat em provoquen que no controlï el menjar.
Crec que puc superar-ho.
Saps com ho puc millorar, tu?

No m'agrada la guerra, és una injustícia.
La violència no arregla res.
Desitges la Pau com jo, tu?

M'he enamorat vivint històries,
d'amor i desil·lusió.
Vius l'amor com jo, tu?

Per la meua malaltia desconnecto i caic a terra...
Si ho veus no t'espantis, millor ajuda'm.
Et poses en el meu lloc, tu?

Si t'has posat les meves sabates
he aconseguit la teua comprensió.
Jo em poso les teves!!!!

Si vols, aquí tens un amic.
I si no ho vols... també, quina il·lusió.

Accèssit Premi extraordinari de relats breus per a persones amb discapacitats intel·lectuals

Elena Julia Jordan

Dosrius

EL LLORO “PANCHO”

Vaig a contar-vos una cosa que li va passar a la meva cosina Mònica.

Resulta que la Mònica, que és molt amant dels animals, té un lloro molt simpàtic i xerri que es diu Pancho. Quan va néixer el fill de la Mònica, el Dani, el lloro aviat va aprendre a imitar els plors del bebè, i això va causar molts maldecaps a la família, ja que a totes hores se sentien plors, i la Mònica i el seu marit Miguel anaven bojos per distingir els crits del Pancho dels plors del Dani.

Passats un parell d'anys, el Dani va començar a anar a l'escola bressol, però el Pancho seguia imitant els plors del bebè, tot i que havia ampliat el seu repertori. Ara sabia cantar un fragment de “La Cucaracha”, cridava “Hasta el infinito y más allá” i demanava “Mónica, dame nueces”, entre altres coses més.

I resulta que un dia que tota la família havia sortit, uns obrers de l'Ajuntament es van posar a fer reformes a la vorera de la casa, i es van quedar de pedra quan van començar a sentir els crits d'un bebè que plorava desconsoladament. Els treballadors, que havien vist marxar de casa tota la família de la Mònica, no s'explicaven d'on podien venir els plors, que seguien i seguien, cada cop més forts.

Molt preocupats, van trucar a la porta i van cridar que obrissin, però només van tenir per resposta més plors. Així que van decidir avisar la policia, que va venir i en sentir aquells plors, va tornar a trucar a la porta i va cridar per un megàfon que obrissin però, tururut, la porta no es va obrir.

Finalment, molt preocupats, van pensar a tombar la porta per rescatar el bebè, però quan ja estaven a punt de fer-ho, els plors van canviar per un fragment de “La Cucaracha”. La policia i els obrers es van quedar perplexos, ja que estava clar que un bebè no sabia cantar.

Tot es va solucionar quan una veïna, en sentir tot aquell xivarri, va telefonar a la Mònica, que va volar cap a casa i va explicar, entre rialles, que tot era cosa del Pancho.

Quan va convidar la policia i els obrers a passar a casa, el Pancho els va rebre a tots amb un fort crit de “Hasta el infinito y más allá!!!”.

Ara, amb el pas dels anys, el Pancho té un enorme repertori de frases, però la meva cosina Mònica m’explica que encara alguna nit es lleva sobresaltada en sentir els plors d’un bebè.

Premi extraordinari de microrelats

Alex Pola Morell

Malgrat de Mar

ESPERANÇA

Diuen que el guió de les nostres vides està escrit des del moment en què naixem. El que no diuen es que està escrit amb llapis.

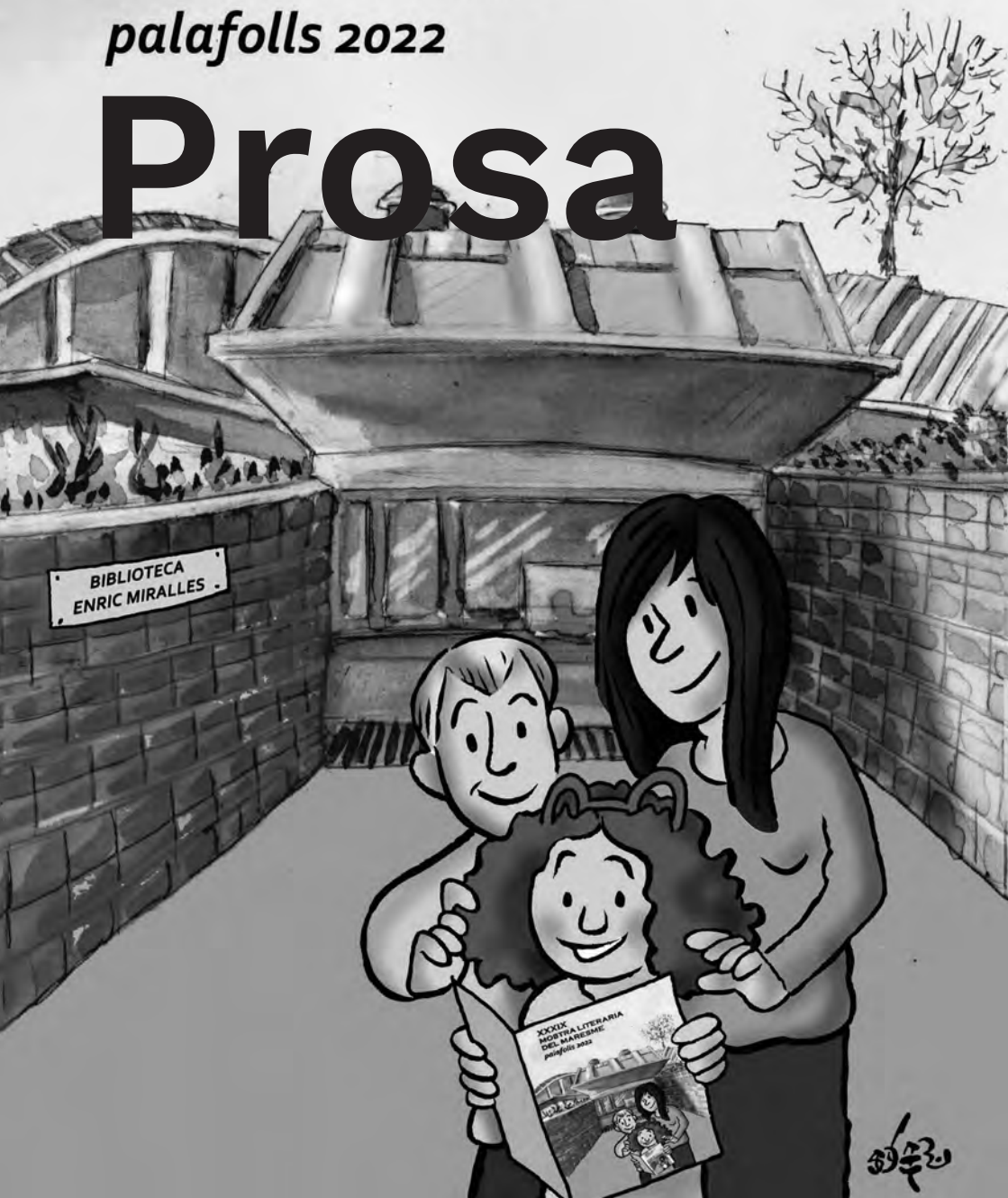
Accèssit Premi extraordinari de microrelats
Toni Llacay Pintat
Arenys de Munt

PENSO EN TU

Amb tu érem dos. I ara que ja no
ets amb mi, no soc ni la meitat del
que era.

XXXIX
MOSTRA LITERÀRIA
DEL MARESME
palafolls 2022

Prosa

Primer Premi Grup A

Rita Haro Àvila

Tordera

EL NÈCTAR DE LA FLOR

Hi havia una vegada una flor que produïa el millor nèctar del jardí.

Totes les flors del seu voltant l'envejaven perquè havien tastat el seu nèctar i encara que s'hi esforçaven, cap altra feia un nèctar tan deliciós com ella. També n'estaven geloses perquè les abelles es passaven tot el dia amb ella i s'oblidaven de la resta.

A ella tot això li era igual, tant si fabricava el millor nèctar com si no, ella gaudia al màxim de ser una flor.

Un bon dia, quan el sol va començar a sortir, la flor es va despertar. Estava molt contenta que arribés un nou dia, però de cop i volta va sentir molt de soroll, el terra va començar a tremolar i va sentir unes petjades fortes que s'acostaven cap a ella. Al mateix moment va veure una ombra grossa i fosca que s'acostava lentament... Era la jardinera! Havia sortit per plantar una flor nova.

—Quina flor deu ser? —es preguntava la petita flor.

La jardinera portava una pala, un rasclat, un test i un sac de terra. Es va dirigir a la petita flor i amb la pala li va alliberar les arrels, la va aixecar per la tija per moure-la uns centímetres i la va apartar per deixar un espai.

Mentre la jardinera l'aixecava, es va fixar que al test hi havia una planta misteriosa que no havia vist mai.

Quan la jardinera va acabar tot el trasplantament, la petita flor curiosa, doblegant la seva tija, es va acostar a la nouvinguda. De cop i volta aquesta es va aixecar, i resulta que era una rosa, una rosa repel·lent!

Repel·lent perquè es passava tot el dia humiliant-la i insultant-la, rient-se d'ella i de les altres flors.

La pobra petita flor rebia cada dia insults de la rosa:

—Ui! El teu nèctar és tan dolent que les meves fulles s'assecarien si el tastés.

També crítiques com aquesta:

—No sé per què la jardinera m'ha plantat al teu costat —

presumia—. Jo soc la seva preferida, hauria d'estar sola al mig del jardí perquè tothom pogués admirar la meva bellesa!

Un altre dia la rosa repel·lent va deixar-li anar un discurs:

—A mi m'haurien d'exposar en un museu, així els experts podrien estudiar per què soc tan maca, elegant i delicadament preciosa! En canvi, tu no aniràs mai al museu, només en els teus somnis. Tu seràs menjar per a les vaques i en sortiràs per l'altra banda feta una pasta enganxosa i verda. Et quedaràs sense pètals ni colors bonics, mentre jo seré perfecta i ben conservada, ha, ha, ha!

La rosa cursi reia mentre la flor petita acumulava la seva ràbia. De tanta ràbia que va acumular, la va deixar anar de cop i va sortir disparada ajudant-se amb les arrels, i volant va travessar el jardí i es va estavellar contra el rusc de les abelles, on va fer un forat.

Les abelles es van espantar i es van posar en alerta.

—Qui ets? —van dir a l'uníson.

—Soc jo, la petita flor del jardí! —va dir atemorida.

—Què hi fas, aquí? —van preguntar altra vegada a l'uníson, encuriosides.

Llavors la petita flor els va explicar tota la història.

—I per això soc aquí.

Les abelles li van dir que no passava res perquè es quedés a casa seva, els anava de meravella, estaven tan cansades de volar que les ales se'ls esquerdaven.

—Podria, cada dia, donar-vos pol·len i a canvi vosaltres em podríeu cuidar —els va oferir.

I així van arribar a un acord amistosament sorprenent. Ella estava contenta de ser cuidada i valorada pel seu nèctar; i les abelles també ho estaven perquè s'estalviaven d'anar-lo a buscar els dies de pluja (i així de pas, va perdre de vista la rosa repel·lent).

Com a agraïment li van pintar els pètals amb mel, i des de llavors la van anomenar Flordemel.

Segon Premi Grup A
Yanira Martin Portugues Jaime
Argentona

EL PALLASSO

Al circ hi ha un pallaso que està trist perquè no sap com fer riure els nens. Va a la biblioteca, però no troba cap llibre que li expliqui com fer riure.

Mira a l'ordinador i tampoc troba la solució. Cada dia està més trist.

Un dia es troba una nena que li pregunta què li passa i li diu que no sap fer riure. La nena el mira a la cara i es posa a riure molt i molt.

El pallaso li pregunta per què riu i ella li diu que es miri la cara. El pallaso es mira al mirall i també es posa a riure.

S'havia pintat la cara tan malament, que el color vermell del nas el tenia en un ull i els llavis grossos, els tenia a un costat de la cara.

Catacric-catacrac, aquest conte s'ha acabat.

Primer Premi Grup B
Jana Bartrés Sanuy
Sant Vicenç de Montalt

EN NAÏM I JO

En Naïm i jo caminàvem junts. Les nostres mares s'havien conegut en un punt d'avitual·lament prop de la frontera. Un punt d'avitual·lament és un espai màgic on persones amagades sota deu capes d'abrics treuen les seves mans vermelles i fredes per oferir-te un bon entrepà i una xocolata calenta. Era el premi després d'una llarga jornada de passes fermes, cansades i anheloses d'un futur millor.

La mare sempre m'encoratjava a seguir i m'animava a aconseguir el següent repte; caminar i caminar per tornar a trobar un altre espai màgic de xocolata calenta.

En Naïm i jo compartíem llargues converses i establíem complicitats, mirades i jocs que ens unien per sempre. Sovint ens preguntàvem per què caminàvem tant, però després somiàvem de convertir-nos en grans atletes que, a base d'esforç i de tot aquell entrenament, arribarien a participar en uns jocs olímpics. Era un bon entrenament de vida i això ens feia seguir caminant.

En Naïm em va explicar que la seva mare i ell van deixar enrere el seu país. Ell es va quedar a ajudar els soldats del seu país. Jo aquesta història no la vaig acabar d'entendre, però m'agradava tant escoltar el que m'explicava en Naïm, que no era important el que deia sinó la força de les seves paraules com a estímul per seguir caminant.

Les nits fredes i fosques al costat d'en Naïm esdevenien serenes. Sovint somiàvem amb el silenci, amb la calma, en la immersió en el buit.

Ens envoltava una sensació de glaçat ofec que ens permetia lliscar cada vegada més endins, més aïllats, en un son més profund.

Gaudíem d'un privilegi invisible, només perceptible per a agosarats capaços d'enfonsar-se en un mateix. El silenci humit ens acompanyava per la natura d'uns cossos esgotats. Quèiem al buit, entregats a la nit.

Cada jornada era un nou repte disfressat pels focs artificials que ens empaitaven. Espurnes de foc brillaven en el fràgil i hostil cel de l'hivern. Els sorolls greus i profunds que vencien la natura més arrelada ens marcaven l'inici d'un nou aïllament. Llavors era quan en Naïm i jo jugàvem a ser guineus i corriem cap als caus. Els caus eren llocs amagats lluny de depredadors on passàvem llargues estones.

Un dia, però, tot va canviar.

Era el capvespre, el fred i petit sol de l'hivern s'adormia entre coixins blaus mentre en Naïm i jo encara érem desconexors de l'esperat final .

Haviem arribat a creuar l'últim repte, la darrera passa. El darrer trepig abans de creuar una ratlla que, segons la mare, ens acostaria a un nou benestar.

Ara en Naïm i jo ja no caminem junts, ni participem en cap olimpíada ni compartim més nits gèlides abraçats. Per contra podem anar a l'escola, portar sabates noves i fer bons amics. Ara tenim una oportunitat de vida digna, en un entorn on els focs artificials només se senten per festa major i els sorolls greus i profunds són els del tabal i la gralla.

Amb tot, us diré un secret.

En Naïm i jo seguim quedant a la sortida de l'escola per prendre un bon entrepà i una xocolata calenta.

Segon Premi Grup B
Martí Hidalgo Sala
Arenys de Mar

MIGRACIÓ NEDALGÀTICA

Temps era temps, abans que el mar Mediterrani existís, hi havia un mar molt gros amb platges de sorra fina. Es deia Mar Mundial i dintre d'aquell mar hi havia molts altres mars. Un d'aquests era el Mar Algàtic, fosc i misteriós, ple d'algues i corall, que només podies veure amb una llanterna, i també tot ple d'éssers mitològics. Precisament, el més conegut era un ésser que va néixer d'una tempesta enfadada, i unes càmeres fotogràfiques van gravar com les onades fortes d'una platja l'anaven formant i ensenyant. Aquest ésser tenia cap de Blauet, cos i peus de Pingüí, ulls de Martinet de nit, unes ales —la part exterior de les quals era de pell de Balena i l'interior, de plomes d'Àliga— i, per acabar, un bec de Tucà.

Ara, imagineu-vos que us heu creat amb tots els coneixements de la natura. Imagineu-vos en un mar, buscant amics i menjar, sense ningú més. Tot i així, aquest ocell era molt espavilat i ràpid gràcies als propulsors verds de les ales i la cua. Era l'únic Untualivampí que existia, i de vegades havia de barallar-se amb altres éssers mitològics pel menjar.

Un dia no va trobar menjar (el que menjava eren peixos) i va haver de migrar. Va estar dies i nits buscant-ne, fins que va trobar un altre ésser mitològic únic: el Dofí Ala-pardalpuput. Van fer un bon tros de camí junts perquè tenien una cosa en comú: eren de la mateixa família d'éssers mitològics, els Nedalgàtics. Aquesta família el que fa és migrar. Poden recórrer 10.000 km seguits sense respirar, i estar 10 dies seguits nedant. A la nit, brillen, i poden arribar a volar i nedar a 1.000.000 km/h gràcies als seus propulsors. Tenen colors cridaners i els forma la natura. També tenen alguna part del cos que és d'ocell.

A poc a poc, van anar incorporant-se més éssers mitològics a la migració. Tots eren de la mateixa família i s'havien assabentat de la migració a través de l'oïda.

El viatge cada cop es feia més llarg i amb pocs dies per descansar. Llavors, va arribar un moment que alguns éssers es van quedar sense energia per continuar el llarg viatge per aigua i per aire, i van decidir crear el seu món mitològic per quedar-s'hi i fer vida

allà. L'últim en crear-lo va ser el Dofí Ala-pardalpuput, que es va acomiadar tristament del seu millor amic amb qui havia compartit bona part del gran viatge.

En el moment que el Dofí Ala-pardalpuput va entrar al seu món mitològic, l'Untualivampí brillant comú va sentir una olor molt forta, va investigar pel seu voltant, però no hi va trobar res. Després d'investigar pertot arreu, es va adonar que damunt seu hi havia una alga gegant. L'alga, tan verda com el bròquil, es va desplaçar cap on era ell. Però, abans que s'hi pogués acostar, una llanterna el va il·luminar. Era un submarinista que el cercava. Portava a l'esquena unes bombones d'oxigen i una càmera aquàtica professional. L'Untualivampí brillant comú va estar a punt d'utilitzar l'agressió per obtenir el que volia.

Ho havia decidit: es menjaria l'alga. Hi va haver un moviment sense agressió, i l'humà, espantat, l'anava gravant. Quan l'Untualivampí anava a atacar, l'alga es va posar a cantar una cançó molt bonica que va fer que l'Untualivampí fes una abraçada al submarinista. Del seu cor, en va sortir una resposta d'estima. Ell se'n va alegrar i el submarinista va parar el vídeo per gaudir de l'abraçada. L'Untualivampí, per recuperar forces, es va menjar un tros de l'alga que s'havia trencat i va fer caca. Aquesta es va dividir en dos i es van formar dos Untualivampits gràcies al canvi d'amistat del gros (no hi havia mascles ni femelles, igual que a tota la família, els Nedalgàtics). Com que ja eren tres membres, van crear un món mitològic al costat de l'alga gegant i del món mitològic del Dofí Ala-pardalpuput. Els facilitaria l'amistat i, el fet de transportar l'alga gegant al seu món mitològic, els faria viure més anys. Després d'acomiar-se del submarinista, van entrar al seu món mitològic a través d'un cercle blau i negre, per tenir una vida agradable i reproduir-se per transportar l'alga gegant al seu nou món.

I vet aquí la història mitològica de l'Untualivampí. Encara diuen que surt de tant en tant del seu món submari per crear les onades i fer abraçades als que estima.

Accèssit Grup B
Albert Joan Garcia
Cabrera de Mar

UN GAT DE CONTE

Ssst, silenci, silenci! Que estic seguint el gat pelut. Aquell, sí, el que sempre ronda per la plaça del poble. Aquella bola gran de pèl marró.

Per cert, em dic Albert Joan, visc a Cabrera de Mar i vaig néixer un dia molt calorós de l'estiu de 2012.

Ara mateix estic davant l'Hostal: aquesta botiga m'agrada molt... hi vinc a comprar el berenar alguns divendres en sortir d'escola... nyam... Però no em puc distreure, que el gat gira la cantonada!

Què!? Estem entrant a l'església! Uf, per sort no hi ha missa... Em sembla que pugem a les golfes. Sí, sí que pugem escales amunt, veig la cua ja allà dalt a l'últim graó. Ja hem arribat. Obro la porta de dalt...

Buf! Quin lloc més polsegós!

Es nota que no hi han netejat des de fa molt. Reviso l'habitació, no hi ha gaires mobles, només un amari vell. Oh! Mira! Buscant i buscant enmig de la pols de l'armari he trobat un llibre molt antic. Ho confirmo, és molt antic; la tapa s'enganxa a les pàgines, que són marrons i quasi se'm trenquen entre els dits! El títol és *Cabrera a través del temps*. La primera pàgina és molt antiga, sembla de la prehistòria, és molt bonic...

Però, què!? Les imatges es mouen!! És increïble!

Què hi diu, aquí? "La prehistòria a Cabrera". Es veuen homes que cacen, dones que cuiden nadons i nens jugant-hi al voltant. Passo a la pàgina següent amb molt de compte que no es trenqui. Aquí diu "El Poblal Ibèric".

Em podria quedar mirant el llibre per sempre, però el temps m'ha passat volant, ja sento les campanes, són les vuit i hauria de tornar a casa.

Un dia més tard...

Em moro de ganes de tornar a veure el llibre, així que repeteixo les meves passes d'ahir, torno a l'església, pujo l'escala però...

On és aquella porta vella d'ahir? No, no hi és... Com pot ser?

Em poso a buscar i buscar, però no hi ha manera, la porta ha desaparegut. Espera, a terra veig que apareixen unes lletres, és una inscripció antiga que diu:

“Si la porta vols trobar, el gat has de cercar,
si la porta vols trobar,
al lloc més proper al menjar el trobaràs.”

Així que si a mi la botiga de l'Hostal sempre em fa venir temptacions d'entrar-hi, segur que el gat també n'ensuma l'olor. Me n'hi vaig.

Un cop a l'Hostal, m'espero assegut a la finestra gran, a veure si veig aquella bola de pèl. Passa l'estona i ja no hi ha ningú, i del gat ni rastre, i li pregunto a la Dolors si l'ha vist.

Em respon que no, però que el gat ronda per tot el poble, i fins i tot li han dit que puja sovint al castell de Burriac acompanyant els caminants.

Així que xino-xano faig camí cap al castell, de fet ja creuo el poble pel mig i vaig mirant atentament si el veig, però no hi ha sort. Mentre pujo caminant per la muntanya, sento l'escalfor del sol i la suor que em regalima per la cara.

Ostres, quin dia d'estiu més calorós!

Ja he arribat a dalt, per fi. Miro al voltant i sí, allà estirat a l'ombra de la torre hi ha el gat fent una migdiada.

I ara què se suposa que haig de fer? Esperar fins que el gat decideixi tornar cap avall? O l'agafo per força i me l'enduc? És prou manyac, però no sé, no sé...

Ben mirat, amb la tranquil·litat que té aquesta bola de pèl, ens hi podríem passar hores i no tinc tant de temps, així que dit i fet, m'acosto enganyosament fent-li “pss-pss” i l'agafo ben fort no fos cas que fugi de mi.

Sembla una mica molest pel que he fet, però l'acaronen una mica i sembla que es conforma, així que comencem el camí de tornada plegats. Per si de cas no el deixo a terra i l'he de carregar tot el camí.

Ufff, com pesa!!

Baixem i baixem i baixem, passem la Font Picant i la bassa dels capgrossos, però avui no m'hi entretinc. Un cop a l'església, tornem a entrar i el carrego escales amunt. Allà el deixo amb cura. I miro la paret a veure si apareix la porta secreta. I sí, tres minuts després

apareix la porta! Torno a entrar a l'habitació i el llibre, per sort, segueix dins l'armari on el vaig trobar ahir.

M'assec a terra, obro la tapa del llibre i passo les pàgines d'ahir fins a arribar a una pàgina titulada "La construcció de Burriac". Un cop més les imatges es mouen davant dels meus ulls. Veig moltes persones, potser més de 300, que estan treballant de valent. Miro la pàgina amb atenció, no sé què busco, sembla que estigui mirant un llibre d'*On és Wally*, però sí, allà enmig de tothom veig un gat gros i marró que em mira amb un mig somriure.

Ràpidament i molt sorprès passo les pàgines enrere i repeteixo la mateixa operació, i sí! A la pàgina de la prehistòria el trobo fregant-se en un arbre prop dels nens que juguen. A la pàgina dels Ibers, no el veig. Busco i busco però no el trobo. Al final em dono per vençut però quan estic girant ja la pàgina següent el veig prenent el sol al costat de la porta principal del poblat.

Aquest llibre és increïble i el gat també. Què hauria de fer?

Penso d'endur-me'l a casa —el llibre, eh? El gat no—, per poder mirar-lo amb tranquil·litat sempre que vulgui i descobrir-ne tots els secrets, però una veueta interior em diu que no seria just. Penso que potser l'hauria de treure i portar-lo a la biblioteca llturo perquè tothom en pugui gaudir.

Em sembla una bona idea, agafo el llibre i vaig cap a la porta, però a mesura que m'hi acosto, la porta desapareix... Val, ara sí que m'he espantat!!!

Em quedaré aquí atrapat?

Deixo el llibre a terra per buscar una sortida i quan m'acosto a la paret, la porta torna a obrir-se.

Ufff, per sort!

Torno enrere, agafo el llibre quasi corrents perquè tinc moltes ganes de sortir d'aquesta habitació ja massa estranya. I no, no m'ho crec, és agafar el llibre i la porta torna a desaparèixer...

En fi, crec que no em puc endur el llibre.

Tot gran tresor ha d'estar protegit, aquí es quedarà i espero que algun dia, algun altre nen de Cabrera tan curiós com jo, decideixi un dia seguir el gat pelut gros i marró que sempre ronda pel poble.

Primer Premi Grup C

Abril Buch Andreu

Vilassar de Dalt

SABATES

Les sabates de la Sra. X són de taló, de color vermell intens perquè tothom les pugui veure i en tingui enveja. Estan molt netes i enllustrades, i fins i tot t'hi pots veure reflectit. No tenen ni una ratllada, ni tan sols un petit copet. Són perfectes. Es nota que la seva propietària no els dona cap valor, ja que en té moltes més d'iguals. Per la manera de caminar i el soroll que fa el taló, es pot notar la seguretat que desprenen. I només cal fixar-se una mica en la sola per adonar-se que aquelles sabates només caminen per l'asfalt de les ciutats més riques, o per les catifes vermelles més importants.

Les sabates del Sr. G són d'estil sandàlia d'un color marronós. Són petites, aproximadament d'un número 32, i estan trencades i brutes. Pots arribar a veure el dolor pel qual han passat: encara hi ha alguna ferida oberta. Tot i que estan acostumades a trepitjar sorra, de tant en tant el mar les llepa entre barca i barca inflable. Si escoltes bé pots sentir els crits i els plors del passat, però també podràs observar que aquelles sabates mai paren de caminar. Es nota l'estima i el valor que se'ls té malgrat el seu estat.

Les sabates de la Sra. A són de marca, idèntiques a les de tothom i no criden gaire l'atenció, ja que són totes blanques. La sola està una mica pelada i s'hi poden veure algunes taques de brutícia. També es pot veure que els cordons comencen a desfilar-se a causa del seu ús repetit. El seu interior està ple de forats fets d'inseguretats i la necessitat d'acceptació contínua per part de la societat.

Les sabates de la Sra. T són d'estar per casa i es veu amb molta claredat que són d'una persona d'edat avançada. Són planes, de color rosa i amb una caricatura d'un os de peluix a la part superior. Estan recobertes amb una espècie de llana d'allò més còmoda. Es nota que són unes sabates molt viscudes i segures, encara que amb un passat no tan rosa com el que es mostra per fora. Tot i la duresa dels dies viscuts, aquelles sabatilles segueixen caminant d'allò més positives, ja que saben que tenen els dies comptats. L'estima i el valor que hi ha cap a elles és simplement incalculable.

Les sabates del Sr. K són de mudar, de color negre, el típic calçat que et posaries amb un esmòquing. Fan molt de goig i s'observa que només tenen uns quants dies, però els espera una llarga caminada pels indrets on es mouen més diners. Per dintre estan plenes de corrupció i mentides. No obstant això, els peus del seu interior han hagut de caminar molt per camins poc agradables per arribar on són ara.

Un dimarts, la Sra. X es va despertar i tot seguit es va dirigir a la cuina per esmorzar unes torrades amb caviar juntament amb un suc de les taronges més dolces i sucoses del món. Amb presses, es va rentar les dents, va entrar a la dutxa i en menys de cinc minuts ja estava vestida i llesta per anar a dirigir la seva empresa. Quan va sortir de casa, es va adonar que les sabates que portava no eren les seves. La sensació era estranya, però no podia perdre ni un segon més, havia de marxar de seguida a treballar. Ella no ho sabia, però les sabates que portava eren les del Sr. G. Amb presses per no arribar tard a la feina, va intentar córrer però es va adonar que no podia. Els peus li pesaven tant que tenia dolor a tots i cadascun dels dits, sentia com si tingués ferides infectades que li coïen per tota la planta del peu. La Sra. X no podia caminar, queia a cada passa que feia i no sabia què li passava. De sobte, va començar a sentir els crits i els plors de moltes persones amb les quals, tot i no conèixer-les de res, sentia una gran connexió. Va mirar el rellotge d'or que duia al canell i va comprovar que feia tard. No s'ho podia permetre. Agafant totes les forces que tenia al seu cos es va aixecar i va començar a fer petites passes. S'agafava on podia per intentar donar-se impuls i així va continuar durant tota la jornada. Quan va arribar a casa després del dia més horrorós de la seva vida, tot el que va poder fer va ser anar al seu armari i plorar davant de les seves sabates, demanant perdó pel poc valor i estima que els havia tingut i preguntant-se com algú podia viure amb tant de dolor i amb tan poques coses, i tot i així seguir endavant.

La Sra. T es va despertar quan faltaven exactament divuit minuts per a les deu. Tot seguit va procedir a posar-se les seves ulleres rodones de pasta, a fer un glop d'aigua del got que tenia a la tauleta de nit, i a mirar durant uns quinze minuts els dos milions de fotos dels seus nets que tenia emmarcades. Amb tristor però com cada dia, va mirar cap amunt i li va desitjar bon dia al seu difunt marit. Quan es va aixecar del llit va anar a posar-se les seves sabatilles preferides per emprendre un nou dia. Només posar un peu a la primera sabata va tenir una sensació que feia molt de temps que no tenia. Eren les ganes de menjar-se el món a cada passa. Ella

no ho sabia però portava les sabates de la Sra. X. Els sentiments que li provocaven aquelles sabates eren agradolços, per una part li encantava la seguretat i l'elegància que desprenien, però per l'altra no podia suportar el poc afecte que de cop sentia per totes les coses del seu voltant. L'altre fet que no li va agradar gens va ser com, de cop i volta, va començar a oblidar tot el seu passat, que era dur i dolorós, però era seu. Després de caminar tot el dia amunt i avall gaudint de les mirades d'enveja de la gent, va dubtar molt a l'hora de decidir si es treia o si es quedava les sabates. Finalment va prendre la gran decisió i es va treure les sabates. La Sra. T va preferir tornar a la seva vida discreta i ordinària recordant la seva identitat i com havia arribat allà on era.

La Sra. A, quan va sonar el despertador, es va despertar però encara va trigar uns deu minuts a llevar-se. Sense ganes de començar el dia va començar a fer tot el que havia de fer. Va esmorzar, es va rentar les dents, es va vestir i va agafar la seva bossa. Abans de sortir de casa, es va posar les sabates i les poques energies que tenia per començar el dia van ser substituïdes per unes ganes imparables de gaudir cada segon de la seva vida. La Sra. A no ho sabia però portava les sabates de la Sra. T. Només sortir al carrer va tenir una sensació d'alleujament, no havia de fingir qui era i això va fer que de cop un somriure brillant li il·luminés la cara. És gairebé impossible arribar a imaginar la felicitat que li va produir no haver-se d'estar preocupant per les seves inseguretats. Però ara no us penseu que tot era de color de rosa, perquè durant el dia va començar a recordar imatges d'un passat que ella no havia viscut i per tant no acabava d'entendre. És per això que, al final del dia, tot i estar molt còmoda amb les sabatilles, va decidir treure-se-les. Ella sabia que aquells records no li pertanyien però es va prometre que intentaria canviar per tornar a sentir aquella gran sensació de felicitat.

Un dilluns, el Sr. K es despertà a les quatre de la matinada, ja que havia d'agafar un vol. No va tenir ni temps d'esmorzar, només va poder vestir-se i, per suposat, es va posar les sabates. De cop, el va envair una sensació que no va poder reconèixer. Amb les presses, no li va donar importància. Quan va arribar a l'aeroport, va sentir que tothom el mirava, que tothom el jutjava, que tothom es reia d'ell. Dins d'aquesta sensació de rebuig per part de la societat, va trobar un altre sentiment que coneixia molt bé: la mentida. Quan l'avió va aterrar, va haver de pronunciar un discurs en públic. Un cop a dalt de l'escenari, va veure les cares de la gent i hi va reconèixer molts rostres amb la mateixa expressió que la seva, l'expressió d'inseguretat. Per primera vegada a la vida, va sentir

empatia. Era capaç d'entendre els altres. Descobrir que hi havia persones que el podien entendre el va meravellar. Durant la resta del dia va intentar quedar-se en llocs on no hi hagués gaire gent, cosa que li va ser bastant difícil a causa de la seva popularitat. El primer que va fer quan va arribar al seu hotel de cinc estrelles va ser treure's les sabates. Odiava la sensació d'inseguretat i el rebuig per part de tothom. Alhora, aquella experiència va aconseguir que es posés en el lloc d'altres persones. Va aconseguir que el Sr. K mirés més enllà dels seus interessos. Ell mai va arribar a saber-ho però durant aquell dia va portar les sabates de la Sra. A.

El Sr. G es va despertar després de sentir un soroll molt fort d'alguna cosa que va caure a uns quants quilòmetres d'on era ell. El seu instint de supervivència es va activar i, juntament amb la seva família, va començar a córrer. No va ser fins a la tercera passa que es va adonar que aquelles sabates no eren les seves. Es va posar a cridar i a plorar. Tots es van girar cap a ell pensant que li havia passat alguna cosa. El Sr. G no tenia paraules per expressar el que li passava, de manera que el seu pare el va agafar i van continuar corrent. Quan van arribar a un lloc segur li van intentar preguntar què li passava però ell estava en estat de xoc i amb prou feines podia respirar. Ningú podia entendre el que li passava, tenia la sensació d'haver perdut tot allò que tenia. Havia perdut les seves sabates. Aquelles mentides i aquella ambició que en aquell moment corria pels seus peus li feia més mal que tot allò que havia viscut. No podia arribar a entendre per què això li passava a ell i el que el va esgarrifar més va ser que, en el fons del seu cor, li agradava la sensació de poder tenir tot allò que sempre havia volgut, però mai havia pogut tenir. Durant tot el dia, el Sr. G va portar les sabates del Sr. K, i el Sr. G va decidir que mai més deixaria que aquelles sensacions s'apoderessin d'ell.

Al final, totes les sabates van ser tornades als seus legítims propietaris. Tot i això, les ànimes que s'amagaven rere aquells calçats tan diferents havien canviat una mica per sempre més.

Segon Premi Grup C
Luna Vázquez Montoro
El Masnou

CAÇANT MENTIDES

Els peus em cremen, el sòl està fred, però els peus em cremen. Corro pel fosc i rocós camí. Ignorant els crits d'agonia i desesperació. He de córrer més de pressa. Sento les passes de l'horrorós monstre (fred) rere meu.

Fan una sintonia sinistra, combinada amb els crits. Però jo no tinc por. No val la pena tenir-ne ara. L'aire em congela els braços, que sols estan coberts amb un fi jersei vermell. El mateix em passa amb les cames, l'aire em traspassa els texans negres. Els meus cabells s'interposen en el meu camí, desembolicats i molestos. Per fi, aconseguixo veure el final de la senda, la nau. Quan hi arribo, tanco la porta ràpidament. M'hi recolzo i caic al sòl, derrotada. Les llàgrimes em baixen calentes per les galtes, que han d'estar vermelles pel fred glacial que fa. Aixeco el cap quan sento un soroll. Un noi alt i de cabells negres apareix a la meva visió. Porta una samarreta de tirants negra i uns pantalons del mateix color. Els seus ulls, d'un blau fosc molt potent, miren alguna cosa que subjecta entre les mans.

De sobte aixeca la mirada i em mira fixament. La seva expressió no mostra cap emoció. Fem contacte visual, la qual cosa em permet admirar el seu preciós rostre. Té la mandíbula cisellada i marcada. Em somriu i se li forma un clotet a la galta esquerra.

M'eixugo les llàgrimes que tinc a les galtes. El noi s'apropa amb passos fermes, i m'espanto, perquè de sobte m'adono que podria ser un fred. Ah! No ho he dit? Els freds poden mutar en diferents formes, però nosaltres hem après a identificar-los. Cadascun d'ells té la marca d'una X petitona al turmell.

M'aixeco d'un salt i em poso alerta. El noi deixa anar una riallada ronca mancada d'humor. Se m'apropa més, sense deixar de mirar-me, el seu cos emana escalfor, i gràcies a la seva proximitat, li puc veure una taca de color blau elèctric a la samarreta. Ho miro amb curiositat, mentre un munt de preguntes van formant-se al meu cap. Tots aquests pensaments es tallen quan, sobtadament, ell em passa el dit polze pel llavi inferior. Quan l'aparta, em toco instintivament aquesta zona del llavi.

M'adono que el seu polze està tacat amb sang de color lila. La nostra sang és del mateix color que la dels humans, vermell carmesí, però la meua deu estar tenyida de la sang dels freds dels quals he escapat. El noi es mira el polze i somriu deixant a la vista l'adorable però tenebrós clotet.

Planta el seu polze, el mateix amb el qual m'ha netejat la sang, amb un moviment fugaç sobre la punta del meu nas. Es gira i es neteja amb els seus propis dits les restes de sang que li queden. Jo faig el mateix amb el meu nas i el meu llavi. Això ha estat molt... Just quan en el meu cap es tornen a formar tota mena de preguntes, entren per la porta en Jacob, la Kimmy, la Lilly, l'Ethan i alguns més del grup.

—Ruby! —la Kimmy s'apropa corrents cap a mi—. Estàs bé? —m'examina amb preocupació. En Jacob, el cap de l'equip i també el xicot de la Kimmy, se m'apropa, ignorant la presència del noi misteriós.

—Hem de fer-te una revisió, Ruby. Hem de saber si estàs infectada.

—No ho estic —contesto amb determinació—. Aquestes bestioles fastigoses no han arribat a tocar-me.

—És millor comprovar-ho. Ja saps que tenen forts poders, i que un d'ells és confondre'ns i fer-nos oblidar coses—. Sí, té raó, els freds són l'evolució dels psicòpates. Es diuen freds perquè tenen la ment freda. Tenen grans dots de manipulació, una forta capacitat per mentir i la ment freda, no senten emocions. Bé, sí que en senten, però solament les bones. No senten ni ansietat, ni por, ni tristesa. Els psicòpates són un caos mental, no distingeixen el que està bé del que està malament. En canvi, els freds són una evolució molt més perillosa. Les seves habilitats són més fortes, i fins i tot sobrenaturals. Aquí practiquem tota mena d'habilitats, fins i tot les considerades sobrenaturals per als humans. No som extraterrestres, ni venim d'un altre planeta. Simplement som una realitat relativa. O potser ho són ells. Nosaltres som com la seva evolució, per dir-ho així. Nosaltres sí que sabem que hi ha més realitats, confirmant així la teoria del famós científic humà Albert Einstein. Sembla que siguem completament diferents, com si anéssim d'un altre color, o forma. Però no.

Simplement som un altre món. Més avançat, evolucionat, digues-li com vulguis. Però aquí les mentides segueixen presents, els secrets. Per això existeix la nostra organització secreta, som caçadors de mentides.

Perquè n'hi ha tantes, que tots perillem. Aquí les mentides són l'arma letal. I els jocs són l'exèrcit.

—Tanmateix, perquè un fred et controli, primer ha de llançar-te una mica de la seva sang o estar molta estona tocant-te —de sobte recordo la taca de sang lila que el noi misteriós m'ha tret del llavi—. Oh, merda. Està bé, fes-me la revisió—. En Jacob em fa un gest perquè el segueixi, just abans de sortir es gira cap al noi misteriós.

—Aquest és en Drake. És un nou membre —li somriu—. Drake, vine amb mi.

Caminem pel passadís fins a arribar a la infermeria. La nostra nau té la sala principal, una sala de reunions, una infermeria, un bany, una sala d'armes i una càpsula de salvament. És la més gran que tenim. A la infermeria, m'assec a la llitera, i en Jacob em connecta un munt de tubs i cables al cos.

—Estàs segura que no t'ha tocat cap fred? —en Jacob mira la pantalla que està connectada al meu cos. En Drake segueix estàtic al meu costat.

—No —en Drake em mira i somriu ensenyant les dents. Li suplico amb la mirada. El seu rostre torna a tenir una ganyota inexpressiva i arrogant.

He mentit, però solament perquè si li dic a en Jacob que sí, no em deixarà lluitar durant una bona temporada, i m'hi nego.

—Bé, les màquines no detecten res, Ruby —diu ell començant a desconnectar tots els cables del meu cos fred—. La tensió és correcta, la respiració també i els músculs no estan infectats—. En Drake em llança una mirada desafiant i dura mentre m'aixeco de la cadira. Hi ha alguna cosa estranya en ell.

Tornem a la sala principal i m'assec en un petit sofà. En Drake seu en el del davant. Ningú no diu res. Començo a pensar que no sap parlar, perquè encara no l'he sentit pronunciar paraula, i llavors...

—Has mentit —afirma amb veu ronca i masculina, com si no ho sabés.

—Ja ho sé.

—I jo —m'amenaça. S'aixeca i marxa.

Ja a casa, els meus pares i jo ens asseiem a sopar. Ells creuen que he estat passejant perquè, com ja he dit, la meva organització és secreta.

—Sabeu què? Diuen que el nostre líder ha mort, i ara ocupa el seu lloc el seu fill, del qual mai s'ha sabut l'existència —alguna cosa no em fa gaire bona espina—. I just avui s'han detectat diversos freds infiltrats. Els han matat tots, però diuen que ens mantinguem alerta.

—Afecte, has de mantenir el nostre secret més ocult que mai. Sabem que no t'agrada mentir. Però hi ha vegades que no hi ha més opcions per sobreviure —diuen els meus pares.

Dies després, m'acosto un moment al cau, on em trobo en Drake llegint.

—Hola —em saluda.

—Hola —responc a la salutació—. He vingut perquè em vaig oblidar la meva samarreta. Perdó per interrompre —em somriu. La seva cara ha deixat de ser inexpressiva i dura, ara és simpàtica i adorable—. És aquesta? —m'ensenya una samarreta perfectament doblegada—. La vaig rentar l'altre dia. Aquí la tens.

—Moltes gràcies —estic a punt de sortir quan em crida.

—S'acosta un temporal. Per què no et quedes aquí amb mi? —pica amb la mà al seu costat, al sofà. M'hi assec—. Vols que et llegeixi? És una història molt bonica—. Comença a llegir, i la seva veu és hipnotitzant. La bonica melodia m'inunda les orelles, però, en cert moment, al llibre hi passa alguna cosa molt graciosa i deixo anar una forta riallada, trencant el moment. Ellriu amb mi. Sense voler em dona un cop fluixet i jo l'hi retorno rient. Acabem en una guerra de pessigolles, coixins i riures. Quan ens calmem, ell segueix llegint, però ara joestic recolzada a la seva espatlla i ell té un braç al voltant de la meua cintura. No sé com hem arribat a aquesta posició tan íntima. Arribem a una escena en la qual els personatges es besen, intento no donar-hi importància, però quan es gira, em mira i li sostinc la mirada, la situació ens incomoda. Ell abaixa la mirada cap als meus llavis entreoberts. I llavors s'inclina cap endavant i em besa. Els seus llavis es mouen suaument sobre els meus, creant-me sensacions a l'estómac.

Li passo els dits pels cabells i l'esquena, i ens quedem estirats, abraçats afectuosament.

—M'agrades —em murmura a cau d'orella just abans que m'adormi.

Els dies transcorren com sempre, delatem mentiders, cacem freds... Però bé, també passo molt de temps amb en Drake. Camino pel bosc, en direcció al cau, quan sento un soroll que semblen murmuris, i alerta, m'hi apropo. Hi ha dos nois parlant,

aconsegueixo distingir una de les dues siluetes, en Drake. No sé qui és l'altre, sens dubte és més gran i més imponent. Els meus ulls es dirigeixen al turmell d'en Drake quan se'l grata.

De sobte, una X s'hi marca. No m'ho puc creure. Segur que necessito ulleres. El Drake que jo conec, el que em va llegir una història, em va encobrir, va ser simpàtic amb mi, em va besar... No, hi veig malament. Definitivament. El senyor que parla amb ell marxa i el deixa sol. I llavors veig que és el nou cap. Presa del pànic, camino cap enrere a poc a poc, fugint. Però llavors xoco amb un arbre.

—Ai! —em queixo. Em tapo la boca amb les mans en veure el que he fet.

En Drake es gira cap a mi abans que pugui anar-me'n. El que veig em deixa esbalaïda. És un fred. Tot de color blau elèctric, i el que abans eren unes boniques faccions, ara és un lleig i monstruós rostre. Em mira fixament i riu. Esclafeix una riallada. La seva cara mostra alegria, però una de maligna.

—Ha arribat el dia, Ruby —se m'apropa a poc a poc.

—Què? Què vols dir amb això? —pregunto espantada.

—No ho saps? Vaig creure que eres caçadora de mentides i que ho desxifrades tot. Suposo que t'he subestimat.

—Vols dir que m'has estat mentint? Has fingit? No entenc res. Explica't. Tot era una mentida? Aquests somriures, els teus gestos amables, el petó... Era tot per despistar-me? —riu amb ironia i assenteix amb el cap.

—Saps el nou cap? És un humà. I és el meu pare. I endevina qui soc jo? —pregunta retòricament—. Suposo que ja ho saps. Abans de res, deixa'm començar pel principi. Jo era un humà normal, veí d'una família suposadament normal. La teva família. Hi havia una bonica noia que m'agradava i llavors vam començar a sortir. Érem feliços. Poc després, els meus pares, intel·ligents científics, es van assabentar que aquesta família no era humana. Al pobre adolescent això el va destrossar i va desenvolupar un trastorn psicòpata. El pare va buscar la forma d'entrar a l'altre món, buscant venjança pel que li havien fet al seu fill. Quan ho va aconseguir es va emportar amb ell tots els psicòpates que va trobar al seu món i va crear un exèrcit de freds. Un exèrcit que us destruiria. I jo he esperat molt per destruir-te a tu. Coneixes aquesta frase que diu: "Els monstres no neixen, els monstres es fan"? Tu em vas fer a mi. I ara jo et desfaré a tu. Et destruiré.

Per fi.

Mai no vaig pensar que em passaria una cosa així. Aquest és el secret de la meva família. Per culpa nostra passa tot el que passa. No recordava en Drake. Ell era solament el meu passat, i havia canviat tant...

—No —dic, decidida. I mal que em pesi li clavo el petit punyal que sempre porto al cinturó. S'enfonsa en la seva pell blavosa, d'on brolla un doll de sang blava. No ho volia, jo no ho volia. Però les seves amenaces, les mentides, tot el dolor que m'ha causat. I presa de la por, he fet el que he fet.

—Et diré una cosa, Ruby. Intentes caçar mentides, però llavors hauries de caçar-te a tu mateixa —diu abans que el seu cos caigui a terra, desplomat.

Potser té raó. Potser caço mentides perquè no puc viure amb les meves pròpies.

Primer Premi Grup D
Judith Carlota Velasco
Mataró

ESCLAT DE COLORS

La meva estació preferida no és aquella on els arbres es pinten de groc i les aus migren a un altre lloc, tot i que els carrers s'omplin de venedors de castanyes i les sabates cantin amb el cruixit de les fulles.

Tampoc és aquella en què els infants, cegats per la innocència, somien d'obrir la finestra i que la neu els pinti la cara de blanc, malgrat que en aquesta ciutat el sol gairebé mai hagi descansat. Parlo d'aquella època on posar-se l'abric és una necessitat, els dies s'escurcen, i se'ns dibuixen núvols de fum en parlar. Però aquesta no és la meva estació preferida, encara que els carrers s'il·luminin amb la il·lusió que caracteritza aquestes dates, les cases facin olor d'escudella i els avis cuinin els millors canelons que has tastat mai.

Ni tampoc és aquella que fa brotar les plantes, i amb flors fresques s'omplen de color les rotondes de la ciutat. Ni aquella on ens submergim en històries en cerca de la més interessant i correm a la recerca d'un detall tenyit de sang.

Tanmateix, tampoc és la meva estació preferida, per molt que m'agradi traçar sanefes en vidres entelats i saltar bassals que esquitxen sabates de color blanc.

La meva estació preferida és aquella en què el sol escalfa amb més força i la ciutat s'impregna de tons càlids. Aquella que t'obliga a treure't l'abric i et permet posar-te el banyador per endinsar-te en el blau infinit. Aquella on introduïm els dinars amb un vas de gaspatxo i saturem tàpers amb meló i síndria tallats a trossets. Aquella on les terrasses s'omplen de xerrades interminables. Aquella on els bastos i les copes són el nostre millor aliat. Aquella on viatgem a indrets preparats per ser explorats. Aquella que ens permet desconnectar i crear records amb qui més estimem. Aquella on els dies s'allarguen en nits eternes a la llum de la lluna. Aquella en què els gegants ballen al so del tambor i la gralla, som perseguits per la Momerota i la música ens ruixa a les tres de la matinada. Aquella en què la ciutat esclata de foc, música, llum i sobretot, colors.

Segon Premi Grup D
Roger Fernández Lopera
Tordera

MIRAVET

La tardor sempre ha estat la meva estació preferida. El moment en què tot esclata amb la bellesa passada, com si la natura hagués estat estalviant tot l'any per al gran final. El d'aquest any era una cosa diferent, ja que era una tardor freda i plujosa, una cosa estranya per al poble. En un dels pocs dies tranquils que hi va haver, estava en un parc i només hi érem nosaltres dos. No me'n recordo gaire bé de com va ser o per quin motiu vam començar a xerrar. Encara no el coneixia i crec que ell no en sabia res de mi. Considero que va ser natural i orgànic el nostre diàleg, però la primera sensació que vaig tenir d'ell va ser una cosa estranya. Em va parlar, la primera vegada que vam conversar, d'aquell temor i pànic que tant l'acuitava. Tot havia començat quan era petit, quan tot just devia tenir —pel que recordava— uns deu anys. En aquell moment estudiava al col·legi Santa Teresa de Miravet. Havia aconseguit arribar a quart d'educació bàsica amb molt bones notes, una mitjana alta en comparació amb la resta dels vint alumnes amb els quals compartia classe. Com a tal, era un nen feliç com ho són tots els nens a aquesta edat. Amb deu anys el món està enriquert de colors, els prínceps són blaus, les flors són vermelles, el mar és blau, els prats són verds i la vida és rosa. Tot en en Joel era colorit, excepte que el cognom que tenia atreia les burles de pràcticament tots els seus companys. Mai no em va arribar a explicar amb detall el perquè d'aquest odi i sempre em responia amb evasives. Pel que fa a aquest tema, era una persona introvertida i reservada. L'únic que vaig arribar a saber, ho vaig saber per tercers i tampoc no en deien gaire. Només estava clar que l'origen d'aquella repulsió tenia alguna cosa a veure amb el seu oncle, un comerciant prestigiós de la localitat de Miravet. Aquesta població, la conformava un petit però meravellós poble de Catalunya sobre un meandre del riu dominat per un castell templer d'origen islàmic, lloc on van sepultar el cementiri antic. En Joel m'havia dit, amb els ulls desbordats de llàgrimes, que la seva petita habitació era damunt d'una tomba que no es van atrevir a traslladar al nou cementiri, ja que la mort és un misteri i

l'enterrament, un secret. Ell ho sabia perquè durant les fosques nits sentia plors que el tenien en vetlla fins que la son el vencia i li atorgava les darreres hores de la nit perquè pogués reposar del cansament. Va ser el seu pare, precisament, qui li va recomanar que pregués a les ànimes del cementiri. Ell li va assegurar que les ànimes atendien les pregàries que els fessin mitjançant oració. També li havia dit que si resava a l'inici de la nit, només posar-se al llit, podia demanar que les ànimes el despertessin a l'hora que ell triés, i així ho va fer. Em va dir que la primera nit que va resar, va demanar que el despertessin a dos quarts de nou del matí, ja que havia d'entrar a classe a les nou en punt i volia ser com més puntual millor. A les nou i sis tancaven les portes del col·legi definitivament, i ja ningú podia accedir-hi si no tenia una bona justificació. Per tant, va calcular que amb mitja hora n'hi hauria prou per poder aixecar-se, vestir-se, endreçar, esmorzar, parlar una mica amb els pares i córrer cap a l'escola. Per sorpresa seva, quan eren dos quarts de nou es va despertar plàcidament mentre un núvol de records s'esvaïen d'un somni agradable i tranquil. Aquell dia havia anat a classe completament pletòric de forces. Estava despert com si mai no hagués conegut la son, o el cansament, o fins i tot l'esgotament. En Joel havia renascut com reneix l'au fènix de les seves pròpies cendres. Semblava una persona diferent i tenia una personalitat força positiva. Llavors, va decidir que ho repetiria i tornaria a pregar a les ànimes els dies següents, a excepció de divendres i dissabte, ja que no havia d'assistir a classe l'endemà. La conclusió va ser il·lusionant i preocupant a parts iguals, per això fins i tot va provar de canviar les hores de forma capritxosa. Un dia va sol·licitar despertar-se a les vuit i quaranta-un i un altre a les vuit i trenta-tres. Fos l'hora que fos, les ànimes complien el pacte sense dilació ni imprecisió possible que fes dubtar en Joel que no fossin elles les que intervinguessin en tot el que passava. Setmanes després d'aquesta concatenació de matinades, de les quals no sentia cansament ni cap molèstia, va ser quan va decidir provar amb altres peticions menys ortodoxes. No sé com se li va acudir la idea, però estava decidit a provar-ho. Em va explicar com havia demanat que un dels nens que es burlava del seu cognom patís algun tipus de contratemps. En certa manera, en Joel volia que patís com ell ho feia i sentís dolor. Així va ser com m'havia explicat, visiblement inquiet, que en Jaume, amb qui compartia pupitre, es va trencar una cama en un desgraciat accident a la pista de bàsquet enmig d'un partit. Aquest dia va estar plorant sense parar, ja que es va sentir culpable del contratemps del seu company i semblava una

mica penedit. En un inici va pensar que efectivament les ànimes havien accedit a la seva petició, però després, aplicant el seny, va entendre que les ànimes del cementiri no podien haver-se prestat a causar el mal, encara que a petició seva, com va ser el cas. Va decidir comprovar-ho sol·licitant un nou desastre. No se li va acudir res més que resar perquè l'Albert, un company que s'asseia a la segona fila i que també es burlava d'ell, patís un contratemps. En aquesta ocasió, va demanar que es trenqués el seu pupitre enmig d'una classe de ciències, com havia afegit al seu prec. L'endemà no va assistir a classe, ja que s'havia oblidat d'encomanar-se a les ànimes perquè el despertessin. Es va adormir profundament i va perdre el matí, cosa que va provocar l'esperada reprimenda del pare i de la mare. A la tarda, a les cinc, va acudir a l'única classe que feien a aquella hora, la de dibuix. El seu company, que s'asseia més enrere, li va explicar entre rialles que durant el matí s'havia trencat el pupitre on s'asseia l'Albert. Li va dir que la taula del nen, en plena classe de ciències, s'havia trencat i tots els alumnes havien rigut. Gràcies a aquest incident, van passar una estona agradable i d'entreteniment. El mes següent, la seva il·lusió es va transformar en inquietud, ja que no calia sol·licitar mitjançant un prec que passés alguna cosa, perquè només pensant-ho passava el que en aquell moment tingués al cap, però sempre havien de ser coses dolentes i perjudicials. Per tant, va voler sol·licitar fets favorables, com ara que li toqués la loteria a l'avi de la seva millor amiga, o aprovar totes les assignatures sense cap mena de dificultat, o que deixessin de burlar-se d'ell. En cap de les ocasions no es van complir els seus desitjos i van ser totalment ignorats. El dia que m'ho va explicar, ho vaig veure molt clar i de seguida vaig parlar amb ell seriosament. Li vaig donar la meva versió, però no la va acceptar. Estava encegat i només escoltava allò que volia sentir. Vaig insistir —era la meva obligació d'amic— que qui estava rebent i atenent els seus precis nocturns no eren les ànimes del cementiri, tal com ell creia. Vaig afirmar que qui acatava les seves peticions era el cadàver que hi havia enterrat sota el seu llit, la tomba que no van traslladar i no vam saber mai per què. Aquest ésser en vida havia estat algú cruel i pervers, i per això només acceptava peticions malèvoles que interceptava quan en Joel les pensava en somnis. Les ànimes, així li ho vaig fer saber, no hi tenien res a veure i simplement eren una llegenda urbana. Estava boig, o això pensava. No em va creure o, més aviat, no em va fer cas. Em va dir que jo era un envejós i un traïdor, em va acusar de voler fer-li mal, em va dir que em comportava igual que els que es reien d'ell, va assegurar que les seves pregàries eren ateses per les ànimes i que aquestes

no distingien entre el bé i el mal, només les acceptaven i els donaven el seu compliment. Va rebutjar, enèrgic, que aquesta tomba sota el seu llit existís i que estigués al darrere de les penúries esdevingudes als que l'envoltaven. "Això del cementiri a sota de casa meva és per espantar els nens i, a més, no té cap mena de sentit" em va dir. Després d'això, es va enfurismar amb mi i es va tornar una mica distant. Es va tancar en una bombolla plena de rancúnia i tractava de protegir-se del món exterior. Era un llop solitari i s'estava convertint cada cop més en un dement. Dia rere dia passaven fets insòlits i inexplicables que preocupaven tot Miravet. Jo sabia que el culpable era en Joel, que no podia controlar el seu odi i tot el que demanava es complia, però no ho podia dir ni podia parlar del tema sense que ell s'encengués d'ira. En aquell moment, van començar a arribar les primeres morts. Va ser terrible com de mica en mica van anar sucumbint diversos companys del col·legi o coneguts. Van morir l'alcalde, el doctor i també el cap de policia. Aleshores, vaig arribar a una conclusió. El seu odi, que s'havia reservat durant tant de temps, feia acte de presència als somnis. En Joel no podia controlar-los i, per algun motiu, cada nit volia que morís algú del poble. Els ossos de la tomba, amagats sota el seu llit, atenien els seus precés i els executaven sense dilació l'endemà. Van morir tantes persones que el govern va haver de declarar Miravet una zona perillosa. Molts metges, científics, investigadors, militars i experts hi pululaven buscant l'origen de l'alta mortalitat de la localitat. No hi havia cap explicació coherent i, per tant, no hi havia cap solució. Miravet es moria lentament, igual que ho fa una rosa pansida, i jo, que sabia l'origen del problema, no podia fer res per evitar-ho. Això em turmentava molt, així que vaig decidir que havia de fer alguna cosa per tractar de solucionar-ho. Vaig començar a pensar i planificar diverses coses. Se me'n va acudir una. No sabia ben bé si això era el correcte. Tanmateix, havia d'actuar i ja m'eren igual les lleis. Un dia, mentre en Joel era a classe, em vaig colar a casa seva per un forat de la finestra del bany. Els seus pares no hi eren i el gos que tenien dormia profundament. Vaig aprofitar l'absència dels residents de la casa i me'n vaig anar directe a l'habitació del meu amic. Com sempre, estava molt ben ordenada i el color blanc hi predominava. Des de la darrera vegada que hi havia anat, només hi havia un canvi: un petit quadre de fusta amb una foto d'ell, dels pares i de la mascota sobre una tauleta. Semblava que vivia com si no passés res. No era conscient de les seves accions o no ho volia ser. Vaig decidir no distreure'm més i seguir amb el meu objectiu. Allà vaig apartar el llit de l'habitació. Havia de trobar aquella tomba i desfer-

me del que hi hagués a dins. El terra era de gres, per la qual cosa no va ser un gran contratemps arrencar-lo amb un bec que vaig aconseguir a la caseta de l'hort. Després vaig haver de picar amb força, fins a destrossar el petit cementiri que hi havia a sota. Finalment, i després d'un breu però dur treball, allà hi havia la tomba. La vaig obrir amb esforç i en vaig mirar l'interior. Vaig veure un cúmulo ordenat d'ossos. Entre les restes hi havia una calavera que resplendia amb la llampada de la llum de l'habitació i els seus ulls buits oferien una llampada enigmàtica, com si d'un moment a l'altre s'haguessin d'obrir. Em vaig agenollar i vaig resar perquè cessessin les morts. Vaig suplicar-li que tot pogués tornar a ser com era abans, i li vaig dir que tornés a la vida tots els que havien mort per la seva mediació. Esperava que em fes cas, ja que volia que tot tornés a la normalitat. En acabar, vaig tapar de nou els ossos i vaig tornar a deixar-ho tot com estava. No vaig poder recompondre el terra de gres perquè algunes peces s'havien esmicolat. Vaig intentar dissimular la destrossa amb una catifa blava i me'n vaig anar del lloc esperant que ningú se n'adonés. Aviat tornaria del col·legi i me n'havia d'anar de pressa. No volia que sabés que havia estat jo. Mentre tornava a casa meva, pensava en si tindria efecte el meu prec. De sobte, em vaig creuar amb el meu amic, però no es va adonar de la meua presència, o més aviat va fer com si jo no hi fos. Les setmanes següents, Miravet va tornar a la normalitat. Em vaig creuar pel carrer amb gent que creia morta, però que en realitat eren molt vius. Vaig parlar amb l'alcalde, el doctor i també amb el cap de policia. Tots somreien, estaven feliços i vivien la seva vida com si no hagués passat res. Miravet tornava a ser un poble on els seus habitants vivien amb tranquil·litat i podien tornar a gaudir de la vida. Mesos després, submergit tot el que va passar al pou de l'oblit, vaig adonar-me que feia temps que no m'havia trobat amb el meu amic. Em semblava força estrany, ja que ens havíem tornat distants, però el solia veure pels barris. Aleshores vaig decidir visitar-lo a casa seva; tanmateix, la casa simplement no hi era.

Havia desaparegut del tot i em vaig quedar molt sorprès. Al seu lloc vaig trobar un cementiri d'una sola tomba que estava envoltat de moltes tulipes i orquídiess. Un cementiri solitari que s'expandia al voltant d'un arbre frondós que feia ombra a un nínxol escrostonat que hi havia a terra. En llegir el nom, ho vaig comprendre tot. Joel. Vaig saber que els meus precss havien estat escoltats i per això tot va tornar a ser com abans. Ell havia tornat a la seva tomba. Em vaig fixar que hi havia un gravat escrit: "No has de deixar que s'apagui mai el foc de la teva ànima, sinó que has d'avivar-lo". Des

de llavors, acostumo a tornar al cementiri cada nit per resar al costat d'un ram de roses blanques i demanar-li que mai més torni a sortir de la tomba. Sé que el dia que no resi, tot tornarà a ser com abans i la mort assetjarà els habitants de Miravet, així que només em queda encomanar-me al meu amic mort perquè res d'això no passi. El meu prec sempre és el mateix i és el següent: "Joel, no surtis mai més de la teva tomba i descansa tranquil".

Primer Premi Grup E
Maria Sánchez Garcia
Canet de Mar

A TEMPS

Estic d'una mala hòstia... És que ningú m'entén o què? Segle XXI, senyor, que ja toca evolucionar. Sempre és el mateix: "Júlia, reina, ho has d'entendre, és una generació molt diferent de la vostra", "però no et posis així, dona, és normal que faci aquests comentaris", "tu fes el que vulguis, eh, però jo no li diria res a l'avi, no hi ha necessitat que pateixi". I la cirereta del pastís: "per al que li queda, que tingui la festa en pau". Que tingui la festa en pau, em diu, i es queda tan ampla! No et fot? I jo què, mama? Què passa amb la meva festa? A mi que em bombin, és clar que sí. Jo ho porto genial, no patiu. No em fa res haver de fingir que soc una persona que no soc en cada dinar familiar. El que faci falta pel benestar col·lectiu, només faltaria.

Doncs mira, fa uns dies en vaig tenir prou, tu. Fins aquí, vaig dir. I fins aquí va ser. Li vaig deixar anar tal qual, amb totes les lletres. Érem tots asseguts al voltant de la taula de la saleta, menjant la sopa que havia fet l'àvia Encarna. L'avi va insistir, un cop més, i la cosa es va posar tensa. "Que no, avi, que no tinc xicot!", vaig exclamar deixant la cullera amb força al costat del meu plat, *en pla* dramàtic. La mare va aixecar el cap dels galets a la velocitat Usain Bolt als 4x100 metres dels Jocs de Londres. "Ni se t'acudeixi", em va dir amb els ulls. "Tinc xicota. Es diu Candela". Si les mirades matessin, no us estaria explicant aquesta història, perquè les pupil·les de la mare es van convertir en una metralladora MG 08 en ple camp de batalla. En quin moment se'm va acudir? L'avi no va poder ni empassar-se el caldo que tenia a la boca. I vinga crits i vinga *cagun déu* i vinga bajanades. L'àvia, amb una mà al front i les celles arquejades, inspirava amb força clamant paciència per suportar l'espectacle. I "Encarna, oblida't dels nets" i "Encarna, molta sort estàvem tenint fins ara" i "Encara, passa'm el vano que em marejo". I la meva mare amb ganes de saltar-me a la jugular, fet que, vist amb perspectiva, puc arribar a entendre, i la meva cosina donant-me la mà per sota la taula. Tots en silenci, és clar, no fos cas que algú més li portés la contrària.

El dinar de Nadal no va acabar gaire bé, com us podeu imaginar. Vaig intentar fer entrar en raó l'avi, però no semblava gaire receptiu en aquells moments. Així que vaig acabar marxant amb el *túper* de canelons sota l'aixella, ja que l'*in crescendo* del show geriàtric semblava imparable.

Durant els dies següents, l'avi va continuar enfadat. No dic que no em dirigís la paraula, però estava disgustat. Era Nadal, així que ens agradés o no, ens havíem de veure la *jeta* mútuament quasi diàriament. Com que l'ambient general era molt distès, jo evitava la saleta d'estar el màxim de temps que m'era possible. La major part de l'estona la passava tancada a l'habitació en la qual dormia la meva mare quan era petita. Una nit, quan ja no em quedava cap racó per explorar d'aquella habitació, vaig decidir passar a la sala següent: el despatx de l'avi. Potser no li hauria fet gaire gràcia saber que jo rondava per allà, però m'era igual, la veritat. Vaig estar xafardejant els llibres de les prestatgeries. Sembla que l'avi acostumava a llegir molt, qui ho diria. Vaig asseure'm a la cadira i vaig tafanejar els calaixos de la taula. Hi havia una mica de tot. Entre una pila de papers vaig trobar una llibreta. Vaig obrir-la. Sobre una de les pàgines groguenques i gastades posava: "Notes per a la novel·la". Mira, us he de dir que el primer que vaig fer va ser riure. Si ja em sembla estrany visualitzar l'avi llegint, imagineu-vos escrivint novel·les. Em peto. Va, home va, que ara resultarà que tenim una Agatha Christie a la família i no ho sabíem. Així i tot, com que tampoc soc de pedra, me la vaig guardar a la bossa i me la vaig endur a casa. No estava segura que la lletra fos la de l'avi, però la curiositat em va poder.

He de dir que em vaig sorprendre. Una altra cosa no, però que irònica que és la vida. D'on havia sortit aquella llibreta? Vaig fullejar les notes. Em va cridar l'atenció una que era molt més llarga que la resta.

Eren amics. Millors amics. Eren cul i merda, carn i unglà. Quin parell! No en feien una de bona. Recordo veure'ls passar sovint plegats per la Riera. Sempre corrents amunt i avall amb caixes plenes de fruita que repartien per les botigues del poble. En Pere era prim i alegre, la llum li desbordava pels ulls. Els tenia grossos, del color de la fusta envernissada. En Josep era alt i corpulent. A primera vista, semblava més fort, més dur que en Pere. Deien que era el jove més ben plantat de la comarca. "Quin tros d'home", deien les senyores. I ell s'ho creia. Era un xulo de pit inflat. Caminava amb el mentó ben alt i la mirada segura. Picava l'ullet a totes les noies que se li creuaven i els tirava petons quan les seves mares no eren

a prop. En Pere se'l mirava i reia mentre feia que no amb el cap.

Eren temps de fam i dictadura. Passaven els anys i la seva amistat cada vegada era més forta. Quan no estaven feinejant, donaven un cop de mà a l'oncle d'en Pere amb el taller de cotxes o anaven a fer carreres per la muntanya. Perduts entre els arbres feien broma i jugaven, i es barallaven fins que es quedaven sense alè. En Josep sempre guanyava. Quan es començava a fer fosc, tornaven cap al poble. Sempre que baixaven, el Pere s'aturava al costat de la reixa d'una de les vinyes i arrencava una de les moltes violetes que allà hi creixien. De vegades se la posava rere l'orella i d'altres l'aguantava entre els llavis, com qui aguanta una cigarreta. Però a ell mai no li havia agradat fumar, preferia les flors.

Diuen les males llengües que una tarda, pel camí dels rials, xipollejant entre els tolls, en Pere es va aturar de sobte. En Josep va continuar parlant sol sense parar-se durant una estona fins que va adonar-se'n. "Què passa, nano? Vinga, espavila." Però en Pere seguia sense moure's. En Josep va apropar-s'hi. Va tornar a preguntar-li què li passava. Però en Pere no va dir res. Potser no en sabia la resposta. Se'l va quedar mirant, amb uns ulls tan brillants que en Josep també va emmudir. En Pere va estirar el braç i va agafar la mà d'en Josep. Ell no va reaccionar, amb prou feines podia empassar-se la saliva. En Pere, amb la tendresa que tant el definia, va anar pujant pel braç del seu amic, resseguint la seva pell, ara encesa, amb la punta dels dits. Del canell fins al colze, després l'espatlla i de l'espatlla al pit. En Josep continuava immòbil. Sentia el cor bategant a la seva gola amb molta més força que quan corrien muntanya amunt entre els arbustos. Tot va semblar aturar-se per un instant. Continuaven mirant-se. En Pere es va apropar més. I més. Es va treure la flor de la boca i la va col·locar rere l'orella d'en Josep amb molta delicadesa. I, quan tan sols estaven a uns centímetres, quasi tocant-se el nas d'un amb els llavis de l'altre, en Josep va despertar de la paràlisi, de cop, i el va empènyer cap enrere amb tanta força que en Pere va caure a terra. Encara van aguantar la mirada uns segons més. Llavors, en Josep va marxar de pressa i sense poder articular paraula.

Mai més ningú va tornar a veure'ls junts. En Josep, al cap de poc temps, va casar-se amb una xicota forta i ben plantada. Poc després va tenir el primer fill. D'en Pere, no se'n va tornar a saber res. Es va esfumar com s'esfumen les fulles dels arbres en arribar la tardor. Mai més se'l va tornar a veure a la botiga, al taller, als rials o a les vinyes.

Diuen que en Josep, que a primera vista semblava tan fort i tan dur, tan insensible, al cap i a la fi, mai no va desfer-se d'aquella flor violeta que va quedar enredada als seus cabells aquell vespre d'estiu, després de l'empenta. Que les paraules que no va poder dir al seu amic encara les té travessades a la gola. I que quin dolor. Que encara recorda el camí de la seva carícia pell endins: la mà, el colze, l'espatlla i el pit. I que des que la va treure d'allà, de sobre el seu pit, a sota només hi van quedar runes d'hivern glaçat i les fulles seques dels arbres nus.

I que va ser un covard.

I que tant de bo hagués pogut dir “ho sento”. A temps.

D'on sortia tota aquella intensitat? Allò ho havia escrit el meu avi? Impossible. La llibreta no podia ser seva. Estava confusa, però vaig deixar-ho estar. No hi vaig donar més voltes. Fins ahir. Era el dia de Reis i, com cada any, allà estàvem altra vegada: a casa els avis. I jo, com últimament acostumo a fer, em vaig tancar altra vegada al despatx. I tafanejant ara un calaix, ara un armari, ara una prestatgeria, vaig acabar fullejant un llibre d'en Lorca, perquè mira, m'encanta, què voleu que us digui? Quan de sobte, d'entre dos dels fulls, seca i aplanada, va caure una flor morada. Se'm va parar el cor: la llibreta era del meu avi.

De sobte tot era diferent. Tot tenia un nou significat. Els crits, els *cagun déu*, les bajanades. Els comentaris, l'enuig, els marejos. Què hauria fet jo en el seu lloc? Què hauria fet jo en aquell context? Potser ho hauria tingut una mica més fàcil per ser dona i poder emparar el meu amor sota l'escut de l'amistat. O potser no. O potser hauria acabat empresonada i apallissada per revolucionària i per malalta. O potser m'hauria endut una pedrada al cap o un tret al pit. Potser hauria acabat en una cuneta. Potser hauria cridat o potser m'hauria ofegat en el silenci de la por, la repressió i la dictadura.

Eren altres temps. Definitivament.

Així que aquí estic. Un altre cop al portal de casa els avis.

—Hola! Soc jo, la Júlia —crido en entrar per la porta, que sempre és oberta.

Ningú contesta. Segurament l'àvia és a dalt, a la cuina. Trec el cap per la porta de la saleta. Allà hi ha l'avi, a la butaca de cuir vell, repapat, amb una cama per damunt del reposabraços. Mirant el televisor apagat.

—Bon dia, avi —li dic sense entrar encara a la sala.

—Ostres, Júlia, no t’he sentit arribar —diu mentre es recol·loca a la butaca—. Què hi fas, aquí?

Entro a la saleta i m’apropo a ell.

—Fem les paus? —li proposo.

Ell em mira i sospira. Jo fico la mà dins la meva bossa de tela.

—T’he portat una cosa —li dic mentre busco.

En treure el ram de violetes, l’avi es queda pàl·lid. No diu res. Però no aparta la mirada dels meus ulls.

—Em sap greu, avi.

—Com...? —em respon amb la veu trencada.

—Eren altres temps, ara tot és diferent, ho saps?

No diu res. Ens quedem en silenci una estona.

—Sento no haver-ho entès abans —dic, i abaixo la mirada—. Sento no haver entès que no eres tu, sinó la teva por qui em parlava.

—No vull que et facin mal, Júlia, això és tot —em respon ell xiuxiuejant.

—Ho sé.

M’ajupo i li agafo la mà. Ell me l’estreny.

—Eren altres temps —diu—, vaja si ho eren...

—Vaja si ho eren —repeteixo—. Fem les paus, doncs?

Ell em somriu i jo li torno el somriure. S’aixeca i em fa una abraçada. De sobte, s’adona que s’ha posat massa tendre pel seu gust, se separa i s’aclareix la gola.

—I això —assenyala les flors—, li dones a la teva àvia. Que a mi no m’agraden les flors, *cagun déu*. Són una *mariconada*.

Jo somric fent que no amb el cap.

—Ets insuportable —faig jo, de broma.

—Has sortit a mi, doncs —em contesta.

S’encamina cap a la cuina.

—Vinga, anem a buscar un gerro d’aigua per posar-les a dins —em diu.

El segueixo. M’hi fixo. Ara coixeja una mica, però encara camina amb el mentó ben alt i la mirada segura. Continua sent un *xulo* de pit inflat. Però, per molt que ho negui, ara sé que en realitat el té ple de violetes.

Segon Premi Grup E
Joan Simó i Rodríguez
Vilassar de Mar

LA PLAGA

Al principi feia gràcia i tot. Les tragèdies sempre comencen així. Quan no s'entenen les coses, s'opta per riure, com si fent-ho haguéssim d'anul·lar el perill que s'amaga rere allò que ens és desconegut. Els vells ens havien dit que “qui canta, els mals espanta” i ja se sap que, per molt poc en compte que se'ls tingui, els savis de la tribu condicionen d'alguna forma la nostra percepció del món. Nosaltres no cantàvem, però rèiem, amb un riure que encara no era nerviós, que no tenia motius per ser-ho, perquè de raons per al nerviosisme, no n'hi havia cap. Érem joves, guapos i de casa bona, correcta, menestral. Les notes inflades, cortesia del model educatiu concertat, i els llargs estius a la Costa Brava ens havien permès bastir un món on el drama més terrible passava per la remota possibilitat que al portar d'alguna discoteca no l'acabés de convèncer la nostra semblança amb la foto del germà o cosí gran que, amablement, ens cedia el carnet d'identitat durant el transcurs de les nits de divendres. Érem feliços i ho sabíem, car hi ha menes de felicitat que no requereixen la nostàlgia per ser gaudides. Més encara quan es viu en l'era de la immediatesa, més encara quan la intimitat és violada sistemàticament per les pantalles, que tot ho filmen, que tot ho capturen, que ens exigeixen fer de les nostres vides una gala contínua de sentiments, sentiments feliços, que puguin fer enveja als altres. Sentiments entre els quals no es troba pas la tristesa, que és sempre avorrida, que no dona *likes*.

És per tot això que el dia en què en Gerard va començar a patir-la, no vàrem entendre res. Érem a la terrassa del bar de la universitat, un lloc poc donat a la tristesa, on la cervesa barata i la manca de control parental ens duïen a poder confondre una tarda de gener amb qualsevol nit de Festa Major, d'aquelles on, per respecte a la tradició, la mare s'abstenia de preguntar-nos a quina hora tornariem a casa. En un ambient així, la seva cara llarga, com d'indigestat, no va tardar a cridar-nos l'atenció.

—Què et passa?

—Res.

—Fas mala pinta.

—És que el món...

—El món?

—El món és una merda.

—Com?

—Com ho has sentit. El món és una puta merda.

—Per què?

—Perquè és injust i cruel i capitalista i nosaltres en tenim la culpa. En som còmplices.

Abans que el pacient zero pogués continuar amb el seu discurs, un crit exaltat li va fer perdre el fil. Des de l'altra punta de l'extensa taula on érem asseguts, en Carles va aixecar-se amb la pantalla del mòbil a les mans, tractant de compartir amb nosaltres —de forma un pèl brusca, tot sigui dit— el contingut d'un mem que li acabaven de fer arribar.

—Tu, tu, tu. Heu vist això?

Les estranyes proclames d'en Gerard van deixar d'interessar-nos de sobte. El protagonisme el va monopolitzar aquella broma absurda, que no devia ser pas dolenta perquè ens va fer molta gràcia a tots. A tots excepte a en Gerard, que mirant-nos amb cara d'odi esperà pacientment el retorn del silenci per tal de deixar anar la seva fulminant acusació:

—Esteu alienats.

En dir-ho li canvià el rostre. Semblava alleugerit, d'una forma semblant a la dels restrets que, per art de màgia, es reconcilien amb la tassa del lavabo. Però allò no era el final de res. Abans que en el seu victoriós rostre hi poguéssim reconèixer, altre cop, la cara d'aquell postadolescent ros, granellut i alegre, una capa de ressentiment li tornà a difuminar la fisonomia. Culminat el sinistre procés, va girar cua i va marxar per on havia vingut, deixant-nos en un estat de desconcert que, ben aviat, fou trencat per la hilaritat més banal, despreocupada i alienada, alienada i aliena a allò que havia de venir.

Hereus de la rigidesa lectiva de les escoles dels capellans que, tot i quedar exempts de la labor *professoresca*, contaminaven els usos i costums dels seus successors laics, encara no ens atrevíem a saltar-nos les classes. Hi assistíem, però, amb una total falta d'interès, com els turistes avorrits que s'arrosseguen pels museus

a les ordres d'un guia insuls a qui en el fons menyspreen. Anàvem a la universitat perquè hi havíem d'anar, perquè no fer-ho suposava una ofensa per a les nostres famílies i per a nosaltres mateixos, que no ens podíem permetre la ignomínia d'anar pel món sense un títol amb el qual tapar-nos les vergonyes i que estudiàvem Història perquè alguna cosa havíem d'estudiar i perquè, posats a dedicar quatre anys de la teva vida a quelcom que no t'interessa gaire, és millor que aquest quelcom sigui fàcil d'entendre, que si ha de requerir un esforç, sigui un de moderat, compatible amb l'oci i amb el consum desmesurat d'alcohol, sexe i drogues, que és el que algú, no sabem ben bé quan, ens havia promès.

Seria injust preguntar-nos què havíem après. Als primers semestres universitaris sovint no s'aprèn gran cosa. Mancades de l'honestedat suficient per assumir que les ximpleries bàsiques que s'expliquen a les facultats del país no permeten oferir quatre anys de matèries realment transcendents, les ments acadèmiques proven d'omplir les lliçons inicials de les carreres amb assignatures autoreferencials de noms llargs i ambigus que solen acabar reduïts a acrònims carismàtics pensats, entre altres coses, per fer oblidar a l'alumne allò sobre el que s'està examinant. Així doncs, els darrers mesos ens havien servit per adquirir competències en FHO, BAHM i MEPHIC, conjunts de sigles que combinaven les paraules "Història", "Occidental" i "Contemporània" amb termes com "Fonaments", "Bases" o "Mètodes". Havíem memoritzat conceptes, noms de teories i noms dels teòrics que les havien teoritzat. Amb aquest currículum, era difícil pensar que en Gerard s'hagués contagiats de la seva tristor assistint a les classes. El mal havia de venir d'algun altre lloc, lloc del qual no ens vàrem preguntar l'origen fins al dia en què trobarem l'Àlicia tatuant un llibre vell en un racó del campus.

—No vens a fer una *birra*?

—Estic ocupada.

El primer impuls fou pensar que el volum que subratllava compulsivament formava part del cos de lectures obligatòries del segon semestre, una llista —deien que extensa— que encara no havíem volgut consultar. Per a nosaltres, el fet que algú llegís per plaer era quelcom impensable, menys encara un llibre d'assaig, amb la seva manca de misteri i les seves reflexions soporíferes, fetes amb un llenguatge artificios i pedant, incompatible amb la diversió o l'entreteniment, únics objectius del molt temps que no dedicaven a l'estudi. Però si llegir pel simple fet de llegir era una cosa estranya, més ho era encara rebutjar una cervesa per

fer-ho, com si l'autor francès de nom impronunciable que havia escrit aquelles pàgines fos una companyia millor que la nostra, la dels amics, la de les persones tangibles que ni parlàvem emprant subordinades llarguíssimes ni dibuixàvem a les cares dels nostres contertulians una expressió tan grisa com la que emergia del rostre de l'Àlicia, que fins al moment sempre havia somrigut i que ara, no sabíem per què, tenia el mateix posat fosc i rancuniós que en Gerard.

—Després us dic alguna cosa, ara vull llegir.

—De què va el llibre, per cert?

—De l'opressió que apliquen les societats cis-hetero-patriarcals capacitistes sobre les dones *queer*, migrades i amb diversitat funcional.

—Les què?

—Deixa-ho. No ho entendries.

La gràcia que ens va fer el comportament estrofolari del primer infectat es va reduir dràsticament amb el contagi de la segona víctima. Aleshores encara no sabíem que es tractava d'una malaltia, d'una d'infecciosa per a més inri, i tot i que vàrem riure, ho vam fer d'una manera menys histriònica. D'en Gerard, que sempre havia estat una mica estrany, se'n podia esperar qualsevol cosa, però la transformació de l'Àlicia —tan dolça, tan alegre, tan despreocupada— en un ésser fosc, enfadat i sinistre era quelcom diferent, preocupant fins i tot, si no fos perquè nosaltres mai no ens havíem preocupat, perquè preocupar-se ha estat sempre inútil, sobretot si, com era el cas, existia la possibilitat d'ocupar-se de les coses, sense necessitat de prefix.

Fou així com, als acudits inicials, matèria en la qual en Carles era expert, van succeir-los una sèrie de propostes orientades a revertir la situació.

—Hauríem de parlar amb ells.

—Junts o per separat?

—Per separat. Segur que si els *pillen* junts es donaran la raó l'un a l'altra.

—Potser ens convencerien.

L'aportació de l'Emma ens va fer riure a tots. A tots menys a ella que, passada una estona prudencial, va voler il·lustrar-nos amb els seus arguments:

—El professor de sociologia prehistòrica...

—Qui?

—El Marià Capmany.

—Com és que saps el seu nom?

—Perquè vaig a classe.

—I nosaltres.

—Però jo l'escolto.

—Per què?

—Perquè diu coses interessants.

—Com què?

—Com el que anava a dir.

—Sobre que els tristos ens convenceran?

—No els diguis “tristos”.

—Tristos ho estan.

—El tema és que potser vosaltres esteu massa contents.

—Massa?

—Sí. No tot fa gràcia en aquesta vida. Hi ha coses importants que no fan riure, que s'han de prendre *en serio*.

—Per exemple?

—No sé... Al món hi ha molta gent que pateix i si algú té interès a entendre aquesta mena de coses i vol canviar-les...

—Canviar-les, com? Estant trist?

—Preocupant-se, formant-se, organitzant-se d'alguna manera...

—Tu, tu, tu, us heu *enterat* de *lo* del *Gran Hermano*?

En Carles solia fer aquelles coses. Quan la conversa es posava massa intensa, massa poc divertida, interrompia el filòsof de torn amb qualsevol excusa. Mai vam saber si ho feia de forma voluntària o si la seva actitud era producte d'una mena d'acte reflex innat orientat a esquivar l'avorriment. Fos com fos, ningú s'ofenia mai. Ningú excepte en Gerard, excepte en Gerard i l'Emma, que va aixecar-se de la taula amb el mateix rictus inquisitorial, amb la mateixa serietat, amb la mateixa cara que feien en Gerard i l'Àlícia i que tants altres farien ben aviat.

Va ser una reacció en cadena, similar a la caiguda de les fitxes d'un dòmino o a qualsevol metàfora un xic millor que, ara per ara, no seria capaç d'elaborar. Un afectat en va seguir un altre i no va caldre gaire temps per tal que el grup de vint persones que solíem donar-nos cita a la terrassa del bar de la universitat acabés

quedant reduït a quatre o cinc ànimes. Els irreductibles seguïem amb la nostra, fingint que allí no passava res, que tot estava en ordre. Assumir l'existència de la plaga implicaria esdevenir-ne víctimes, passar a engreixar la llista de subjectes tristos i preocupats que ens escrutaven amb ulls ressentits des de tots els racons del campus. "Els conscienciats", així els anomenàvem, com si en lloc de víctimes fossin subjectes conscients, responsables dels seus actes, de les seves paraules. Veure-ho així era l'única forma de resistir, de poder continuar rient, tot i que els nostres riures feia temps que eren forçats, tensos, nerviosos. Rient ja no espantàvem res perquè els espantats érem nosaltres, perquè no sabíem qui seria el següent a caure. Desconeixíem la forma en què es contagiava aquella estranya malaltia, però per molt que en neguéssim l'existència, procuràvem mantenir-nos apartats dels infectats, d'aquella minoria selecta que havia esdevingut majoritària. Tanta era la nostra por, el nostre horror secret, que sovint corríem al lavabo per, amagats, segurs que ningú ens veia, rentar-nos les mans de forma compulsiva, com si aquesta mena de rituals obsessius, espasmòdics, pseudoreligiosos haguessin de servir per evitar l'inevitable, per evitar que aquella tarda en Carles no mirés el mòbil a la recerca d'algun acudit, d'alguna broma estúpida, d'algun tuit enginyós. Mirava, en canvi, a l'infinít, com si l'infinít fos contemplable des de la terrassa d'un bar.

—Carles, tu no si us plau.

—Ho sento.

—T'has conscienciat?

—Sí.

—Sobre què?

—Sobre la normalització de l'holocaust que fa temps que practiquem amb les persones no humanes, amb **todos los seres sintientes**.

—Per què ho dius en castellà?

—Perquè sona més afectat.

—Adéu, Carles.

—*Hasta la vista, camarada.*

Quedava, en aquell moment, una setmana per al final de curs, és a dir, per als exàmens. No sé què varen fer els altres. Els desitjo el millor. Jo vaig decidir que em sortia més a compte suspendre que seguir-me exposant a un contagi segur. Si en Carles no havia resistit, era impossible conservar l'esperança. Em vaig tancar a casa. La

mare no ho va voler entendre, però ho haurà d'acabar acceptant. Des d'aleshores que no he sortit de l'habitació. No vull córrer cap mena de risc, no estic disposat a transformar-me en un d'ells. Seria massa depriment, massa trist, absolutament innecessari. Obtenir un títol universitari no compensa tanta amargor, tantes paraules buides, tantes frustracions autoimposades, com si la vida no fos maca, com si no tingués motius per estar content i ballar despreocupat en aquelles discoteques de la Costa Brava, borratxo com una sopa, mirant lascivament totes les filles de bona família que no se senten oprimides per ningú, que no formen part de cap lluita, que passen els dies en un alienament feliç, despreocupat, menestral, com el meu, com el del pare, com el de l'avi, com el de tantíssima gent que mai s'ha preocupat pel fet de continuar alimentant el sistema pervers del qual formem part, l'engranatge sanguinari en el qual ens vàrem instal·lar tots plegats el primer dia, allà pel Neolític, en què un home va prendre una vaca que no era de ningú i decidí fer-la seva, creant la propietat privada, les classes socials, la injustícia que encara avui perdura i que ens condemna a tots, sí, a tots, fins i tot a mi, a justificar l'injustificable, a considerar just un món que no ho és, on el ric explota el pobre i el pobre el més pobre encara, on tothom és infeliç tot i no saber-ho, perquè la gent viu enganyada, perquè sempre ha estat així i no té solució ni la tindrà mai, perquè l'home és estúpid per naturalesa, pervers, monstruós, terrible, com tot el que l'envolta. Potser sono desesperat, excessivament nihilista. Potser això que dic no t'interessa i prefereixes continuar fent veure que no passa res, que tot anirà bé. Pots dir-me trist, rancuniós, pedant, depressiu. Jo prefereixo el terme "conscienciat".

Primer Premi Grup F
Maria Peña Torrent
Arenys de Munt

PRELUDI DE L'ASSOCIACIÓ “VELLS, PERÒ NO IDIOTES”

Mira noia, l'única manera de saber el que tens i el que gastes és amb els diners a la mà. Tota la resta són romanços. Ni targetes ni punyetes, que si sumes, amb els deu euros de la comissió s'omple una bossa de menjar. A nosaltres, els ancians (que és com ens dieu, per no dir-nos vells), el feix de bitllets se'ns acaba abans que el mes. Sort de la sopa de pa. Però tu no has vingut per a això, sinó per saber la veritable història de com va anar tot.

Quan la Gertrudis va arribar, com cada dia vint-i-cinc, ja hi havia una cua ben llarga —replena d'avis matiners, ansiosos per cobrar la pensió— que arribava fins a la merceria on hi havia exposats els sostenidors enganyosos, com en deia ella, replens d'espuma per després trobar un pit escarransit. “Anem cap a un món de la mentida. Tot buit”, sempre repetia. El banc obria a les nou. Eren les vuit, però la necessitat fa perdre el son; i en la son i la necessitat, la gent gran en som experts. La vaig veure arribar per l'altra vorera, amb aquell balanceig lent i la ganyota als llavis, símptoma inequívoc del cruixir artròtic dels genolls. O venia amb mi, que ja feia estona que era a la cua, o no cobraria.

—Aquí, aquí —vaig cridar tot alçant el bastó.

—Encara bo, germaneta —va dir-me en arribar al meu costat—. Quina gentada!

—Com cada mes. Avui has arribat molt tard. Els genolls, oi?

—Sí. A cada passa que faig, sembla que una patuleia d'homenets malhumorats em piquin amb un martell punxegut. Les baixades i pujades de Can Cosme haurien de picar i aplanar en comptes dels meus genolls. Ha, ha, ha... —reia per treure ferro a la situació. La Gertrudis no volia que ningú la planyés. Mai havia tingut vocació de víctima, al contrari.

L'home que era darrere meu va arrufar les celles i murmurà: “No es pot guardar la tanda”, molest per haver de deixar passar la meva germana. La Gertrudis, que tenia una llengua més llarga que la gana, no va deixar passar l'oportunitat per iniciar el seu discurs:

—No és amb mi amb qui s'ha d'emprenyar, sinó amb aquests maleïts —assenyalant el cartell del banc—. Per quins set sous

només ens deixen treure els diners de nou a onze? Que no són nostres, els diners?

L'home, emmurriat, no va dir res. Quan la Gertrudis parlava tothom se l'escoltava i ningú la rebatia.

—Per què només els podem treure de nou a onze? —va insistir, sense esperar resposta—. Amb quin dret fan aquesta norma? Estic segura que no és legal.

—Tranquil·la, Gertrudis, tranquil·la.

Però no m'escoltava. Quan començava el seu discurs anticapitalista, ella, que havia estat l'enllaç sindical durant anys a la fàbrica, no parava.

—Si l'home té raó. Si a les onze tallen la cua aquí —assenyalant on érem nosaltres—, haurà de tornar demà. Com si no tingués res més a fer, oi? —preguntà al desconegut—. No obstant això, vostè i jo ens hem de barallar? El problema són ells! Nosaltres no ens hem de tirar els plats pel cap. Els ells hem de fotre a ells. Aquí el que passa és que cada minut que custodien els nostres diners s'omplen les butxaques. I nosaltres a discutir per engrunes!

El Senyor Miguel, que així és com es deia, va resultar ser un antic militant socialista, de quan els socialistes ho eren de veritat. I entre crítica i crítica: que per quin motiu no cobràvem el dia vint-i-cinc, com tothom; que per què només teníem dues hores per recollir els nostres diners, que per què havíem d'aprendre a fer anar una màquina que no enteníem, i que ja n'hi havia prou de consentir tanta vergonya i menyspreu. Nosaltres que havíem treballat tota una vida. I així va ser com vam decidir crear l'associació, a la qual es va apuntar força gent de la cua. Ja n'estàvem farts! “Vells, però no idiotes”, la vam anomenar.

La veritat és que les dues hores de cua es van fer amenes i no diré curtes, perquè les cames sempre pateixen, però quan hi ha il·lusió sembla que el dolor s'esvaeix.

A tres quarts d'onze érem a dins del banc. Al taulell hi havia dos homes que vaig pensar que se'ns havien colat; així i tot, per no excitar l'ànim —ja n'havia tingut prou amb l'enrenou de fora—, vaig callar. I aleshores un d'aquells galifardeus es va girar amb la cara tapada, com si no en tingués, i va començar a cridar:

—Tothom quiet! No es moguin! Tothom quiet!

I una pistola anava amunt i avall, resseguint el reguitzell d'avis que havíem aconseguit entrar amb l'esperança de cobrar la pensió.

—Tothom quiet! No volem fer mal a ningú. Tranquils!

—Ompli-ho, ompli-ho —repetia l'altre galifardeu a la *xicotota* del banc, alhora que assenyalava dues bosses d'esport que hi havia sobre el taulell.

I aquella mossa, grossa, omplia les bosses amb parsimònia. Van ser uns minuts eterns, llargs, plens de silenci, fins que les bosses van estar a punt de rebentar. I va començar tot l'enrenou que tu, joveneta, vols saber per escriure a no sé quin diari. Ah! Sí, l'Intens. D'acord, d'acord. Ara, escriu la història tal com te l'explico, que és la veritat del que va passar. No ens facis trampes, que ja som vells.

Els dos homes marxaven; faltaven set minuts per les onze quan, de cop, de la part de darrere, que no sé per on van entrar, un escamot de policies amb metralladores va trencar el silenci amb les seves botes militars cridant: “policia, policia, tothom quiet!”. I en un tres i no res els homes de les sabates brutes eren a terra emmanillats.

—Avui queda tancada l'oficina —va concloure la *xicotota*, que es veia d'una hora lluny que de gana, no en passava.

Vaig estirar la Gertrudis pel braç. Estava morta de por. Però, bessones com érem, ella la nit i jo el dia, s'hi va negar.

—Quins collons! Jo no em moc d'aquí. Vull cobrar! És dia vint-i-cinc i vull cobrar —va cridar.

Un dels policies se li va acostar i, agafant-la d'un braç, com si fos una nena petita, la va voler acompanyar cap a la porta, on hi havia alguns dels membres de “Vells, però no idiotes”. Aleshores, sense dubtar, la Gertrudis va estirar amb el dit la beta del policia, d'on li penjava la metralladora i, com si es tractés d'un tobogan, l'arma va anar a parar a l'espalla de ma germana (que si una cosa no havia perdut era la llengua i les mans, de tant filar i desenfilat màquines). I com si ho hagués fet tota la vida; allà estava ella: amb una metralladora, dins el banc, apuntant l'escamot de policia i la *xicotota* del taulell que no suportava.

—Tothom quiet! —va lladrar movent la metralladora amunt i avall, tal com havien fet uns minuts abans els dos tanoques.

—Vull els meus sis-cents euros. AVUI. ARA.

—Senyora, abaixi l'arma, que això no és un joc —va dir el policia desarmat. I els ulls de la Gertrudis, que si una cosa d'ella fa por són els seus ulls negres quan està empenyada, es van encendre.

—Un joc? —i va encanonar l'estómac d'aquell home blau, que més que blau devia estar blanc. Després em va dir que no el va apuntar expressament a la panxa; és que l'arma pesava que déu-n'hi-do. Però el cert és que va anar tot rodó, com si ho hagués assajat.

—Això el que és, és un joc d'ous! Ja estic farta que em prengueu el pèl!

—Que no ho veu que ara no és el moment de demanar la seva pensió? —va dir un altre policia apuntant-la amb una escopeta—.

Demà la hi donaran, però ara abaixi...

—I una merda! Res de demà! Tu no tens galindons als peus. Ni et costa aixecar les cames com si hi portessis clavats un pes a cadascuna d'elles. Jo he complert. He fet una cua de dues hores. Ells tenen els MEUS diners i els vull. Avui. Vull els meus diners! Vull els meus diners! —va escridassar.

I els avis, com si fos el cor del diumenge al matí, van victorejar el seu cant: “Vull els meus diners! Vull els meus diners!”. Els policies no sabien què fer. I els avis, envalentits, aixecaven el puny. “Avui. Vull els meus diners”. Fins que la metralladora de la Gertrudis va fer miques el caixer automàtic. Tothom va callar un moment. I després van començar a picar de mans, contents de no haver d'aprendre a fer anar aquell artefacte, o almenys això és el que jo crec, perquè ens volen modernitzar massa entre màquines, telèfons que parlen sols i no t'entenen... quan ja només volem descansar.

Els policies van apropar-se per agafar la Gertrudis, però els membres de l'associació que havíem creat esperant entrar van tancar la línia, com si fossin un batalló, i van tornar a cridar: “Volem la pensió, avui! Volem els nostres diners, avui!”.

Sí, sí. Li van donar la pensió. A ella i a tots. Un per un vam recollir els nostres diners. I la metralladora la vam agafar per torns. En això consisteix ser una associació, oi? Recordi explicar, quan escrigui aquest article al diari, que aquesta va ser la primera lluita, però ens en queden moltes. I sí, vam passar cadascun de nosaltres dos dies a la presó, però, això rai, dos dies a manutenció completa. Tampoc n'hi ha per tant. Nosaltres som la generació que hem treballat dotze hores al dia i només festa els diumenges, i que del pa sec en fem tiberi. No hi tenim res a perdre. Demanem els nostres drets, i un d'ells és ser vells.

Segon Premi Grup F
Jordi Dotras Targas
Canet de Mar

UN ARRÒS CALDÓS AMB CUES DE GAMBA

Si hi havia una persona capaç de trasbalsar una vida, aquesta era la Natàlia. Posseïa una capacitat d'oratória tan envejable com perillosa, i un poder de decisió sobre la seva pròpia vida extremadament elevat. Les males llengües deien que era manipuladora. Jo no m'atreveria a anar tan lluny. O potser sí. Tots coneixem persones que sublimen l'art de la convenció. Escoltava les seves paraules amb atenció perquè sabia que, si no eren maques, era perquè eren necessàries. Envernissava el seu discurs amb una capa de veritat i sinceritat amb el to dels qui diuen el que ningú vol sentir. Tal vegada, això és el que em va seduir d'ella. Bé, no us enganyaré: val a dir que la Natàlia tenia uns atributs físics que la convertien en una dona molt atractiva. Jo, tot i això, soc del parer que un cos bonic no és res si no va acompanyat d'una bona conversa, d'una personalitat ben forjada, i fins i tot d'un bon gust per a la presa de decisions aparentment banals. Sí, això em genera una força d'atracció que no puc controlar. Veure com la Natàlia escollia sense marge de dubtes una ampolla de vi o un vestit era embadalidor. Tenir les coses clares és un valor que sempre he apreciat dels altres. Ara, mirant enrere en el temps, us podria dir que no n'estava enamorat, de la Natàlia. Si més no, en els termes romàntics en què ens han ensenyat que les persones s'enamoren. Em sentia seduït, atret, i fins i tot us admeto que en algun moment hagi pogut pensar: "Sí, Guillem, n'estàs enamorat". Però, ca!, amb perspectiva veig que quan em vaig acomiadar de la Natàlia, no em vaig acomiadar de qui va ser, sinó de qui podria haver estat.

Jo vaig conèixer la Natàlia abans que ella em conegués a mi. Vaig saber de la seva existència una tarda d'abril quan va enviar un correu electrònic a la immobiliària que dirigeixo —és una petita empresa, no us penseu que hi tinc gaires treballadors contractats, però sí que és cert que és una agència on ens hem anat especialitzant en la compravenda de cases de luxe i les coses ens van prou bé—. La Natàlia ens demanava de poder visitar un àtic al barri de Sant Gervasi que havia vist a través de la nostra pàgina web. El redactat del correu era més que correcte però el que em va cridar l'atenció

va ser el comiat. En lloc d'un formal "salutacions", o "atentament", es va acomiadar del *mail* escrivint-nos:

"Un petonet al front,
Natàlia Gaztañaga Tarrés"

Vaig pensar, òbviament, que la tal senyora Gaztañaga s'havia confós, però en els correus successius firmava de la mateixa manera. "Un petonet al front". Finalment, al cap d'una setmana i mitja, vam acordar una cita per ensenyar-li l'àtic de Sant Gervasi. Era una perla que teníem a la immobiliària des de feia uns mesos, i pel preu poca gent se'l podia permetre. Era un àtic molt ben distribuït, amb un menjador-cuina molt espaiós, no hi havia la sensació que quedés tot compacte, ja que una illa feia de separador entre un espai i l'altre. El menjador tenia una balconada i rebia llum de sud a sud-oest, és a dir, que li tocava el sol de migdia a vespre. Les habitacions donaven a nord-est: tindrien llum els matins d'estiu. Havíem quedat un dissabte a les 10 del matí a la porta de l'edifici. Va arribar quinze minuts tard sense saber quina hora era.

—Senyora Gaztañaga, encantat. Soc Guillem Comellas. Passi, veurà que aquest pis és una delícia.

—Natàlia, i de tu, si us plau. No m'agraden els formalismes.

L'àtic li va encantar. Amb prou feines em va deixar explicar els avantatges del pis, ella els va anar descobrint. Ni tan sols em va negociar el preu. La propietària ens havia donat un marge de negociació si no el podíem llogar al preu que ella volia, però la Natàlia va trobar que s'ajustava a les seves necessitats i a les seves opcions. A mi, la curiositat cap a aquella dona tan elegant em va començar a rosegar per dins, però la professionalitat m'impedia fer segons quin tipus de preguntes. Podia suggerir, llançar idees en l'aire ("és un pis on una parella hi pot viure amb tranquil·litat", "i si algun dia la família s'eixampla..."), però en cap cas, preguntar: "Tens parella?", "Tindreu fills?". No va fer falta.

—Busco un pis on establir-me per formar una família —va dir sense que jo li ho hagués preguntat—. Soc empresària, saps? I sempre he d'anar amunt i avall, de reunió en reunió, entre Barcelona, Madrid i part de l'estranger. Ara visc a Madrid i no vull que el meu fill creixi allà. Vull dir... Madrid és una ciutat fantàstica, plena de vida, m'encanta. Res en contra. Però jo soc de Barcelona i, al capdavant, els orígens són els orígens i la terra atreu. Ara tinc ganes de començar un nou cicle i vull que sigui a casa meva. I tu, Guillem, tens família?

—No. Bé, els meus pares són vius i tinc una germana, però ni estic casat ni tinc fills, si era això el que preguntaves.

—Sí, em referia a això. Jo tampoc.

Els dies següents van ser de protocols: firmes, entrega de claus i adéu-siau, l'àtic de Sant Gervasi quedava llogat i a la immobiliària ens endúiem una bona picossada. Però dintre meu m'havia quedat clavada una espineta. Volia saber per què als correus electrònics que ens enviava, també als posteriors a la visita de l'apartament, la Natàlia firmava sempre amb: "Un petonet al front". Ho feia només amb nosaltres, o era un costum que tenia en tots els seus correus? Vaig intentar deixar passar uns dies perquè el meu subconscient s'oblidés d'allò que potser només era una petita excentricitat. M'ho vaig intentar explicar així, una excentricitat banal, una fórmula com qualsevol altra per cridar l'atenció del personal, per marcar un perfil propi. Al cap d'unes setmanes, la pregunta persistia, em martellejava. Em calia una resposta més elaborada, una resposta que només la Natàlia Gaztañaga em podia oferir. Em vaig haver d'inventar una excusa per poder-la tornar a veure. Per la seva manera de ser, deslligada de qualsevol convenció, fins i tot un context formal era una bona ocasió per abordar allò que tant m'havia cridat l'atenció. Li vaig escriure un e-mail dient-li que la propietària de l'edifici ens havia avisat que en temps anteriors havia tingut problemes d'humitat, i li proposava que jo mateix podia passar per l'apartament a fer-hi una ullada, que jo ja sabia quins eren els punts on n'hi podia haver, i que en qualsevol cas no patís, que una hipotètica reparació correria a càrrec nostre i que duraria el mínim imprescindible. La resposta de la Natàlia em va deixar xocat:

"Estimat Guillem,

Moltes gràcies per l'atenció que poses en l'estat del pis, però no t'has de preocupar per res: jo mateixa vaig fer venir un arquitecte perquè revisés que tot estigués en ordre i no hi va trobar cap imperfecció. Si així ho prefereixes, i per a la teva tranquil·litat, pots venir quan vulguis. Divendres a les 20.00 h seré a casa.

Un petonet al front,
Natàlia Gaztañaga Tarrés"

Sabia que acceptar la invitació era entrar a la gola del llop, perquè la Natàlia era una dona intel·ligent: jo li havia proposat d'anar a casa seva amb un pretext que ella mateixa anul·lava, però a la vegada em convidava a anar-hi. Acceptar-ho era jugar amb les seves regles del joc, no pas amb les meves, i tot i així vaig fer-ho. Em va obrir la porta

i duia un batí de seda que no era transparent però sí suggeridor. Jo vestia, com sempre que faig visites a pisos, amb l'americana blau marí, la camisa blanca ben planxada i els pantalons a joc. “Treute l'americana, home, que ja som a mitjans de maig i segur que t'estàs fotent de calor!”. No sabia que jo l'americana no me la treia ni a ple mes d'agost sota un sol de mil dimonis, però li vaig fer cas. Vaig anar a inspeccionar un parell de punts que a totes les cases solen ser nius d'humitats: els lavabos, les dutxes i les parets que donen a l'exterior. Evidentment, no hi havia ni rastre d'humitat. Així li ho vaig confirmar, expressant satisfacció. Quan vaig haver acabat d'explicar-li quatre dades tècniques sobre humitats, la Natàlia va desaparar amb bala:

—I què, què t'ha portat fins aquí?

La Natàlia no només posava les regles del joc. També posava les cartes, i els daus, i la taula, i el tapet, i fins i tot era ella qui contractava el crupier.

—Bé, les humitats, ja t'ho he dit.

—Au, va, Guillem. Que ja no som dos adolescents. Jo et vaig respondre al mail que ja m'ho havia fet mirar pel meu compte i que el pis no tenia cap problema. I tu, malgrat tot, has vingut igualment. Un divendres a les vuit del vespre. En lloc de sortir amb els teus col·legues a beure cervesa, o en comptes de descansar a casa mirant una sèrie, has decidit venir fins aquí. Ho fas amb tothom, això?

—Dona, si m'ho demanen...

—Però jo no t'ho vaig demanar, t'ho vaig suggerir. Et vaig dir: “Guillem, demà seré a casa a tal hora”. I has vingut.

—També em vas dir que havies fet mirar les humitats i de tota manera em vas convidar a venir. Quin pla més divertit per un divendres a les vuit del vespre, que vingui el paio de la immobiliària a mirar-te les humitats en lloc d'anar a sopar a qualsevol lloc, o de quedar-te aquí tota sola —o amb qui sigui—, mirant una sèrie i dir-me mira, noi, vine demà o demà passat o dilluns.

Havia aconseguit parar el primer cop. La Natàlia se'm va llançar a sobre i em va besar. La vaig voler parar per acte reflex, però en el fons sentia que no volia aturar-la. La Natàlia era una dona atractiva, gairebé tan alta com jo, amb una bona presència física. Però era una clienta de l'agència, i per sobre de tot havia de mantenir la professionalitat. No em semblava bé que després de tot pogués seguir oferint un servei adequat a algú amb qui m'he besat. Ella no ho veia així; de tota manera, es va disculpar. Em va agafar el cap

amb les dues mans i em va fer un petó al front.

—Per què, això del “petonet al front” dels correus? —vaig, a la fi, poder-li preguntar.

—I per què no? —va fer ella juganera—. Ja ho descobriràs més endavant. Quedem demà a les 21 h al Moments, d’acord?

I jo no me’n vaig adonar però la Natàlia m’havia caçat. Vaig deixar-me endur per aquella determinació, per aquell fer el pla perfecte sense consultar-ho perquè no hi ha res a millorar ni a matisar. Demà a les nou del vespre al Moments, el restaurant del Raül Balam i la seva mare, la Carme Ruscallea, en ple Passeig de Gràcia. Què més calia afegir? Vaig acceptar la proposta, i creia que ho feia des del propi convenciment, des de la pròpia decisió, però no, era ella qui havia decidit per mi, i ja no parlo només pel restaurant.

Hi vaig arribar 10 minuts abans i ella ja hi era. Estava prenent un còctel de color groc pàl·lid en una copa de *Martini*. Així que em va veure, es va aixecar i em va fer dos petons. Duia un vestit negre molt arrapat que li dibuixava una silueta que convidava a l’afrodísia. Un collaret de brillants al voltant del coll li donava una nota de color però sense caure en l’exageració ni en l’ostentació. Vam passar al menjador. La sala estava decorada amb uns tocs ataronjats que li donaven una atmosfera càlida. Semblava que haguessin guarnit el menjador perquè quedés bé amb el vestit de la Natàlia. Em va costar triar entre tants plats cadascun més exquisit que l’anterior; ella, en canvi, va guaitar la carta i amb un parell de pinzellades en va tenir prou per decidir. Per beure, jo una copa de vi blanc, i ella, aigua mineral.

—Vull que siguis el pare del meu fill.

—Perdona? —vaig dir jo completament desorientat.

—Que vull que siguis el pa...

—Sí, això ja ho he sentit —la vaig interrompre—, però per què? I per què jo?

—Que no vols?

—Dona, no és que ho vulgui o ho deixi de voler. Però no m’havia plantejat ser pare, i menys amb algú que amb prou feines conec.

—Tothom s’ho ha plantejat alguna vegada. Una altra cosa és que ho hagi descartat. Que em sembla legítim, però no m’enganyis i em diguis que no hi havies pensat mai. Quina edat tens?

—Quaranta-un.

—I no hi has pensat mai?

—Sí, algun cop, però sense conclusions clares.

—Ho veus? A la pràctica, doncs, ja has pres una decisió: hi has renunciat. I de ben segur que hi has rumiat més del que ara m'admetràs. A molts homes, això de la paternitat us fa una por horrible. Lligams? Uix! Acceptar la vulnerabilitat dels dubtes i atacar-los? Massa feina! Sempre amb la mateixa cantarella.

—Però Natàlia... tu i jo no estem enamorats, no ens coneixem gaire. No saps com soc. Potser soc un sòmimes que no sap com gestionar la seva vida. I vols que sigui el pare del teu fill?

—Que ets un sòmimes ja ho intuïa i ho estic comprovant a cada moment que passa, però té un punt divertit. No som complets desconeguts, Guillem, hem compartit el procés de lloguer d'un pis i ens agradem. Es nota en l'ambient: tenim química.

—No ho veig gens clar. Com ens ho farem per... per fer... ja saps?

—Per fer què?

—El fill.

Va somriure.

—El fill, ja el tinc fet. Surto de comptes d'aquí a set mesos, a finals d'any.

Va fer un glop del vas d'aigua i just en aquell instant el cambrer ens va servir. L'explosió de sabors de l'arròs caldós amb cues de gamba es va erigir de seguida com una decisió més que encertada. La Natàlia, que havia demanat el turbot a la maresmenca, també va quedar encisada amb la seva elecció. Els nostres sentits es van concentrar en aquelles delícies. El xiuxiueig general de la sala, una remor constant però de baix volum, va deixar de ser-nos important, gairebé ni el sentíem. El gust va ocupar la nostra atenció. Diuen els que en saben —i jo sé una mica de tot i no sé gaire de res—, que les persones que comparteixen experiències en què els sentits tenen un paper tan cabdal acaben estrenyent llaços més forts que aquelles, les vivències de les quals no són tan singulars. Una olor molt evocadora, un so —en un concert— especial, una llum d'un capvespre meravellosa... tot això genera uns vincles més forts que qui no sent una olor tan intensa, ni percep un so tan singular en un concert, ni observa un color tan bocabadant guaitant una posta de sol. Si l'admiració és compartida, el llaç és més fort. I això és el que ens va passar a la Natàlia i a mi aquell dissabte de maig al Moments. Vibràvem en la mateixa freqüència d'ona mentre els nostres paladars captaven cadascun dels matisos del menjar que

ens entrava a la boca i els nostres ulls es trobaven i admiraven les belleses de l'altre. En aquell moment, de manera instintiva, irracional, pres de l'efluvi que desprenien els elements als quals els nostres sentits reaccionaven, en plena festa major de l'hedonisme, em vaig quedar seduït per la Natàlia, que duia el *Carpe Diem* per bandera, que era tres anys més jove que jo, però que vivia com si tingués l'energia d'algú de vint-i-un. El meu jo més racional, el més reflexiu, el que utilitzava més cops durant el dia, encara no n'era conscient, però ja era un fet que el nadó que la Natàlia duia a dins acabaria sent, també, el meu fill.

Embriagat per la passió que m'havia injectat la Natàlia, vaig acceptar la seva proposta. Només vaig posar-li una condició: que m'expliqués amb tots els ets i uts allò del "petonet al front".

La Natàlia no sabia qui era el pare biològic de la criatura que esperava. Va tenir una sèrie d'afers durant els últims mesos i es va quedar embarassada. Deia que no ho volia saber, que tot plegat ja era aigua passada, i jo no vaig voler insistir, entenia que tot allò formava part de la intimitat d'una altra persona amb qui jo encara no em veia en cor d'exigir segons què. Una nit de pizzes, gelats i confessions, em va admetre que li feia una por terrible de ser mare soltera. Ella vivia sola a Madrid i no tenia ningú al seu voltant. Vam constatar que ens agradàvem i vam llançar-nos a una piscina que no sabíem ni si tenia aigua. De moment, això sí, viuríem en pisos separats. La Natàlia va decidir que la criatura, si era nena, es diria Nora, i si era nen, Aníbal. Afortunadament, la Natàlia va tenir un embaràs tranquil. L'acompanyava a les visites a la ginecòloga i de tant en tant li comprava el que sabia que se li antullava. Amb el pas de les setmanes, dels mesos, vam teixir una confiança que creixia gairebé tan ràpid com la seva panxa. Era ben sabut que no érem una parella normal que s'ha enamorat i ha decidit de tenir una criatura. Això no ho vam voler amagar mai a ningú. La Natàlia era per sobre de tot una persona pragmàtica i sincera. No acostumava a mentir, però tampoc no deia sempre tota la veritat.

La Nora Gaztañaga Tarrés va néixer el 8 de desembre a mig matí. El part va ser més llarg del previst però l'equip de l'hospital va excel·lir perquè ni a la mare ni a la filla els faltés de res i tinguessin totes les atencions. Jo vaig ser present al part. Va ser l'experiència més salvatge, més alliberadora, més crua, més anguniosa, més reveladora i rebel de la meua vida. I es va establir un lligam que esdevindria etern amb la petita Nora. Vaig instal·lar-me al pis de Sant Gervasi amb la Natàlia i la nena. Em vaig reivindicar com a un bon pare, sí. La Natàlia em feia comentaris exposant la seva

sorpresa davant de la responsabilitat que jo havia adquirit i que executava amb precisió. “I mira que creia que eres un sòmimes”, em dardava burleta.

—Això del “petonet al front” —va dir espontàniament un dia que jèiem al sofà amb el televisor encès sense parar atenció a què hi feien— ve de la meva mare. Ella m’havia criat tota sola perquè el meu pare es va desentendre de nosaltres que jo encara era un nadó. De menuda, devia tenir uns sis o set anys, a l’hora de gitar-me, jo em tapava amb el llençol fins a dalt de tot del cap i ella em deia: “Un petonet al front” i jo treia el front de sota el llençol, el col·locava just a sobre de les celles i ella em besava el front, i jo em tornava a tapar i reia, i repetíem l’operació cinc i sis i set i vuit cops, i ella es feia la sorpresa de veure que de cop i volta un front entremaliat apareixia de sota el llençol. Era el nostre ritual d’anar a dormir. Jo era feliç i ella, diria que encara més. La meva mare va morir l’any passat en un accident de trànsit. Tenia seixanta-tres anys, no era pas gran, però era l’única persona de referència que tenia. El buit que vaig sentir va ser tan vast que només vaig trobar sortida en l’alcohol i els homes. M’emborraxava cada dia de la setmana, sola al sofà de casa o en algun bar del barri. Feia pujar a casa el primer home que em trobés per sentir-me desitjada. Fins que un dia em vaig quedar embarassada i vaig adonar-me que encara hi era a temps de posar-hi remei i evitar enviar en orris la meva salut, la de la petita, la meva reputació i l’empresa que porto. Vaig decidir de continuar endavant amb l’embaràs i d’anar-me’n de Madrid per instal·lar-me a Barcelona. Va ser aleshores, com a record a la meva mare, que vaig començar a signar els correus electrònics d’aquesta manera que, em consta, ha generat alguna sorpresa, per dir-ho finament. Però sabia que també cridaria l’atenció en positiu. I vaig tenir raó.

La claredat amb què la Natàlia exposava el record em va estovar. Li vaig agafar la mà i la hi vaig besar amb tendresa. No era capaç d’expressar-me de cap altra manera. Hi ha moments en què les paraules són sobrees, però les paraules no són l’única eina per expressar l’amor. Abans us deia que no estava enamorat de la Natàlia. Ella tampoc ho estava pas, de mi. Però també us deia que, de tant en tant, un flagell m’espetegava i ressonava una frase dins meu: “Potser sí que n’estàs enamorat, Guillem”. Potser sí que aquella dona que havia enviat un e-mail a la immobiliària signant-lo amb “Un petonet al front” s’havia convertit en la dona per qui hauria donat la meva vida, de qui no em veia separat. És impossible no pensar què hauria passat si hagués desistit de

la meva curiositat i hagués acceptat la hipòtesi que la senyora Gaztañaga només firmava així per pura excentricitat. Un cop la veritat va haver surat a la superfície, un cop el misteri de la Natàlia es va haver resolt —i avui encara no sé quin grau de causalitat va tenir-hi aquell fet—, la nostra relació es va començar a tòrcer. Hi va haver un dia que de cop i volta ens vam descobrir discutint. Mai fins aleshores havíem tingut una discussió en majúscules. Algun petit intercanvi d'opinions, si ho voleu, però mai havíem arribat a discutir. El motiu és que jo volia dur la Nora al parc d'atraccions i la Natàlia, en canvi, s'estimava més que anéssim a la platja. “Que no ho veus, que és massa petita?”, deia la Natàlia. I jo, en lloc d'argumentar que en aquells espais fan activitats per a tothom i que tots tres ens ho podríem passar bé, vaig posar els dos peus a la galleda amb una falta de destresa total: “Si els teus pares no t'hi van poder portar mai, a mi no me'n culpis”. I vaig tocar os. Perquè evocar els seus pares era espinós i jo ho sabia, perquè no havia tingut pare i la mort de la seva mare encara era una ferida oberta. “Això ha estat un cop molt baix”, va sentenciar. Allà es va començar a esquerdar la nostra relació. I un bon dia, la Natàlia va venir amb una bomba:

—La nena i jo ens n'anem a viure als Estats Units.

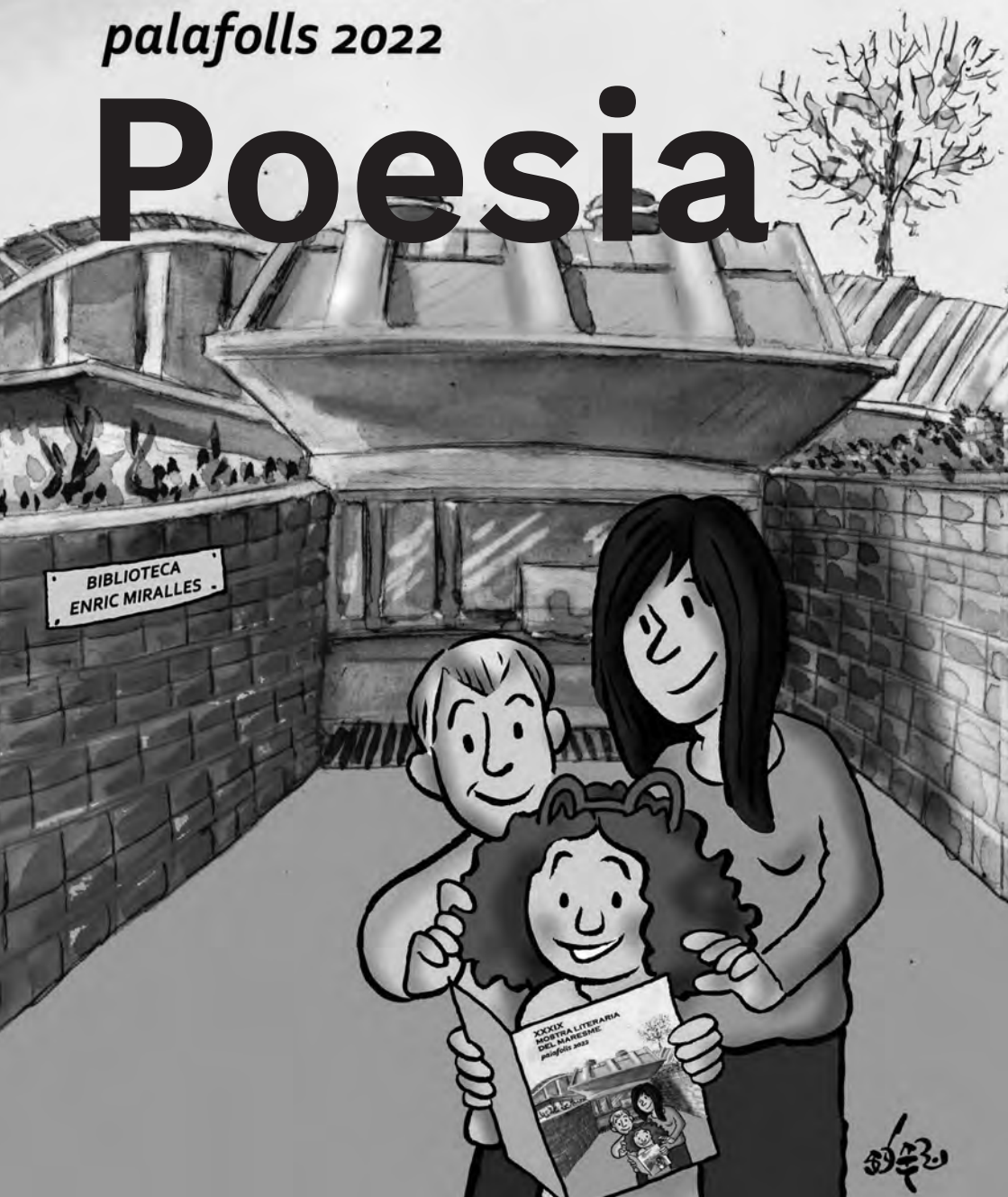
Havíem construït un petit món a base d'afecte, tendresa i respecte mutu. Ara tot allò volava pels aires per una decisió salomònica que no només no havíem consensuat, sinó que havia estat presa cruelment de manera unilateral. La convivència havia estat bonica i havíem aconseguit esquivar les tensions que genera tenir un nounat i després una personeta que evoluciona i que canvia de necessitats quan tu ja t'has acostumat a les anteriors. La Natàlia em va informar que hi anava per negocis i que s'hi estaria anys, que fixaria la seva residència allà i que s'enduria la Nora i em deixava a mi. Jo no hi vaig oposar gaire resistència. Sí que vaig demanar més explicacions, però em vaig veure venut davant de la realitat, despullat. Vaig aixecar els braços i vaig acceptar la rendició sense amb prou feines remugar. La decisió estava més que presa. Vaig tornar al meu pis, que era més fred que de costum, i més buit, i més gros. Les estances eren lluny les unes de les altres, del menjador, de la cuina, el silenci m'eixordava. La Nora era, legalment, només filla de la Natàlia. Jo, en canvi, un complement, una falca sota la pota rebel. I malgrat tot, encara que la criatura no dugué el meu cognom ni figurés enlloc dels seus documents, me'n sentia responsable perquè aquella nena m'havia caigut del cel i m'havia omplert molt més del que mai us podríeu imaginar.

I ara me l'arrencaven dels braços sense que jo pogués ni volgués fer-hi res. Perquè havia acceptat de jugar al joc de la Natàlia, havia deixat que ella posés les normes i les havia acceptat sense pensar que una persona com jo podria estimar tres quilos de vida amb la meva ànima i amb molt més que la meva ànima. I jugar al joc de la Natàlia amb les seves normes era tenir tots els números per a una derrota assegurada. Jo no vaig estar mai enamorat d'ella, però va estar a punt de significar quelcom més: la mare de la meva filla. Amb els anys, he pogut seguir el creixement de la Nora i em cau la bava sempre que la seva mare m'envia les fotografies de les excursions que fan plegades. Al principi de tot vaig voler odiar-la però no en vaig ser capaç: sentia massa gratitud per tot el que havia sentit al seu costat. Més endavant, vaig tenir ganes de sentir admiració i no podia evitar que una capa de rancor s'imposés entre ella i jo. Vaig intentar dominar els meus sentiments i, ai amics, quin gran error! Aquesta és, tal vegada, l'única errada que no m'he perdonat mai: perdre el temps per intentar guiar quelcom tan primari com el que raja del nostre cor.

XXXIX
MOSTRA LITERÀRIA
DEL MARESME
palafolls 2022

Poesia

Primer Premi Grup A
Michelle Carrasco Prat
Sant Vicenç de Montalt

EL GOS

El meu gos és mogut
i també molt menut.

És feliç amb mi
quan es desperta al matí.

Al meu gos no li agrada la nit
i quan té por ve al meu llit.

Si està content
llança lladrucs al vent.

Li agrada jugar, córrer i saltar,
i amb els nens sempre vol anar.

Segon Premi Grup A
Magí Roca Danés
Arenys de Mar

LA TORTUGA DEL MEU JARDÍ

Al meu jardí, hi viu una tortuga molt poruga,
que té la closa bonyeguda.

Quan arriba la tardor,
comença a amagar el caparró.

Durant l'hivern, s'amaga dins el cau,
per no passar fred com un babau.

Amb el sol de primavera,
tothom ja l'espera.

A l'estiu, quan fa molta calor,
s'amaga sota el romaní buscant la frescor.

Us presento en Bombí,
la tortuga del meu jardí.

Primer Premi Grup B
Inés Bayona de Dios
Montgat

SOMNIS

Hi ha un dia que porto molt esperant que es faci realitat:
que entre homes i dones hi hagi igualtat.
Que algun dia els colors no tinguin nom,
que puguem ser qui som.

Que no es discrimini a ningú pel seu to de pell,
i que l'amor no sigui sempre ella i ell.
Que no ens diguin com ens hem de sentir;
a tot això, hi hem de posar fi!

Que no hi hagi pobresa,
que els poderosos comparteixin la seva riquesa.
Amb tots els recursos que hi ha...
Com és que la gent mor de fam?

Per què passa tot això?
Per què uns feliços i d'altres no?
Per un món on regni la igualtat,
no a la guerra i sí a la solidaritat

Segon Premi Grup B
Víctor Fernández Suñer
Arenys de Mar

VULL EL MÓN

Tinc 9 anys i vull el món.
Net, bonic i per a tothom,
que la gent sigui amable,
ple d'animals salvatges.
Volem el nostre món,
ens agrada tal com som.
Tots i totes amb la Greta,
lluitant pel nostre planeta.
Que no hi hagi contaminació
i tampoc una extinció.
No queda aigua, no queda bosc
i les abelles no tenen flors.
Qui no entén que hem de reciclar
si el planeta volem salvar?
Qui no entén que hem de reduir
si el planeta vol existir?
Qui no entén que hem de reutilitzar
si el planeta volem canviar?
Tinc 9 anys i vull el món.
És decisió de tothom.

Primer Premi Grup C
Paula Anda Abad
Cabrils

EL MEU JO INTERIOR

Estic sola escoltant les melodies del silenci.
M'aturo i miro com l'aigua de la pluja regalima per la finestra.
La foscor de la nit m'observa entre l'herba.

La solitud m'envaeix el cor de tristesa i vessa.
Un llac de llàgrimes em travessa la cara quan estic
trencada.

Ensopego amb els abonyegaments dels meus propis pensaments.
Cada vegada m'allunyo més de l'exterior i m'apropo a la meva
llum interior.

Una flama brota del meu cor,
brilla, m'il·lumina i m'omple d'escalfor.

Segon Premi Grup C
Martí Maresma Camps
Tordera

EPICUR 2.0

Vine, deixa't anar
que l'instint et dugui
allà on vulguis anar.
Vine i deixa't portar
per la brisa especiada
d'efluvi despullat.

Emporta-t'hi colors,
que com plomes de fènix
no s'hagin vist mai,
també pudors
de línies de perfum antiesglai.

Activa altres sentits,
nota-hi dolçor i tocs picants
de palp suau,
que la vida et somrigui
a ton grat.

Primer Premi Grup D
Mireia Pujol Dresaire
Mataró

SENSE TÍTOL

Per dins i per fora.
Un tatuatge.
Pigues.
Cicatrius.
ART.
La pell de gallina. Els pèls de punta.
Recorres la meva silueta amb els dits.
Lent i amb desig,
perquè no se t'escapi cap detall.
Amb el tacte m'aprens de memòria,
et perds descobrint tot el que no ensenyo.
Ens mirem.
La paraula que comença als teus llavis
i acaba al meu melic.
Sense roba.
NUA.

Segon Premi Grup D
Emma Correa Fernández
Tordera

ENTRE BATECS I BATALLES

Bategues.

Amb el cap contra el teu pit,
el temps resta penjant d'un fil.

Sembla que s'ha aturat.

Has obert els ulls i has somrigut, fràgil,
mentre una llàgrima et recorria el rostre,
no sé si de tristesa o felicitat.

Bategues. I tinc por.

Tinc por d'estar patint;

por que s'acabin les tardes d'estiu,
o els vespres d'hivern a l'ombra del foc;
por del temps, que se m'escapa distret;
por que no tornis.

Bategues. I no vull que marxis.

Per què, vida? Per què ens turmentes?

Per què omplis de pànic i terror les ciutats, l
es famílies, la gent?

Per què fas de les paraules més dolces,
un mar de llàgrimes i sang?

I, malgrat tot, bategues.

Mai hauria pensat que una bandera ens podria trencar,
que ens hauríem de refugiar de persones tan veritables
com tu i jo,

que perdriem guanyant,

i viuríem lluitant.

I torno a sentir els teus batecs.
Tan adormit, innocent.
Tant de bo poder allargar fins a l'infinit
aquest breu present on estem segurs.
Tant de bo vegin que a l'amor i l'odi
els separa només l'orgull.

Només demano poder tornar a sentir-te bategar.

Primer Premi Grup E
Marçal Nonell Ruscalleda
Tordera

METAMORFOSI

“Corren els arbres, cel amunt,
lligats d'ocells per totes bandes;
fulla que els cau se'ls torna estampa
d'un univers pintat de llum.

Perejaume

Ofrena de vida

Néixer,
i ser com
l'arrel que esmicola la terra,
i fer com el llagut que salpa amb el fulgor.
Atiar el foc dins les parpelles
i espellucar el cel per primer cop.
Deixar que el vent ens davalli la
crinera i que el silenci se'ns
faci una cançó.

Fer d'aquest cos una ofrena de vida,
i de cada cor, una llavor.

Dendrologia de nosaltres

No hi ha carrers sobre la pell
però les meves estries, amor, són l'arrel d'un arbre.
Les branques d'un arbre.
La ferida d'un arbre.
Sònia Moll

Si fóssim arbre, créixer seria com si les
extremitats ens fossin
besses, i a les mans ens espletessin fruits
saporífics i al vèrtex dels dits ens brolessin flors
fràgils com el temps. La sang ens seria saba i el floema
ens bategaria per l'escorça de la pell.

[Els ulls ens serien niu]

La pluja
ens llenegaria des dels
pètals que tindríem sobre
les galtes i per la boca se'ns
escaparia un estol d'uns quants
ocells (després d'haver sentit
el seu
 aleteig a dins).

I en arribar l'incendi cremaríem
amb la serenor del que no oblida que
a la natura tot re (neix) eternament.

Renéixer

Digue'm quantes vegades has tornat a
germinar d'entre aquesta carn, d'entre
aquesta pell, fent com el bosc que es nega a acceptar
que el fred, que el gel de l'hivern, és per sempre.

Digue'm els noms de les criatures,
dels éssers, que et nien la tenebra
cor endins. Dignes-me'n els noms.

Digue'm els cataclismes que se t'obren
com terratrèmols sobre la pell.

Digue'm els noms. Digue'm el temps.

Digue'm el foc. Digue'm la brasa.

Digue'm la terra quan és
deserta bruta ensulsiada
—terra en ruïnes.

Digue'm el cel quan és
trist fosc llord
—cel gris.

Digue'm l'infern
—cel en flames.

Digue'm l'impacte entre la terra i el cel.
—mar de cendra.

(Deixa que aquesta nit
sigui jo

la llum

del teu renéixer).

Mar de cendra

Tu tampoc
coneixes l'abast dels
mars que t'habiten cos endins
com una vall fosca, com un abisme,
com la remor de les onades que no es baten mai enlloc.
Només el buit empassant-se oceans
de silencis a tocar d'esculls
de paraules fetes de roques i de sal.

Nafragarem
i ens sagnarà una escuma turquesa
de les pupil·les esgotades de mirar
a contracor
allò que
no volen
veure.

L'horitzó d'aquest món brut
Com les ruïnes d'un galió antic
ple de tresors
 d'on només queda la c e n d r a.

Hora foscant

Són les mans, els iris,
els cabells, la portalada que oculta el
misteri. La darrera
frontera cap allò desconegut. L'absència
de mi que t'anhela quan
l'hora foscant del capvespre
m'abraça.

El desig sense final.

L'arrel que té set de besllum.

Un bosc ple de trinxeres.

Recórrer l'espai infinit d'aquesta fam, el camí sense retorn, el
viatge interminable que em porta de tu a mi.

Ofrena de llum

Em despullo de tot
per esperar-te.

Maria Mercè Marçal i Serra

M'he arrencat tota la pell,
en un ritual antic com una preguera,
fins a esberlar tots els límits d'aquest cos i retornar a l'origen,

fins a palpar amb les mans,
les vores aspres d'aquest cor
(que té forma com de petxina).

I l'he sostingut, el cor,
sobre l'altar dels palmells, com una relíquia,
i m'he amarat del seu perfum,
i he descansat sobre el seu batec de vidre.

D'aquest cor n'he fet una ofrena de llum
per quan la mort vingui a vestir-me.

Segon Premi Grup E
Albert Medina i Cucurull
Sant Vicenç de Montalt

EL CAPITÀ

D'entre totes les històries
provinents de mar enllà,
la que amb més enyor recordo:
la d'aquell vell capità.

Era un home que restava
sempre a bord del seu vaixell.
Tants viatges i vivències
com arrugues a la pell.

Des d'Europa a les Antilles,
del Carib a Gibraltar.
Un passavolant intrèpid
que es delia per la mar.

El dia que ens coneguèrem
jo tan sols era un vailet
a la cerca d'aventures
i tresors, fent de grumet.

Tot partint de terra ferma
i allunyant-me de la llar,
vaig deixar les pors enrere
quan vam fer-nos a la mar.

I seguint-lo en cent viatges
en aquella embarcació,
va ensenyar-me el seu ofici
pacientment i amb vocació.

Navegant per mars inhòspits,
entre cops de vent i embats,
el vell capità em contava
mil memòries i relats.

“Que tants anys damunt l'onatge
m’han fet oblidar les pors.
Sota aquestes veles blanques
n’he viscut de tots colors.

Quan el vent m’acompanyava
tot bufant des de llevant,
aquest vell vaixell lliscava
sobre l’aigua, com volant.

Mes quan brusquement bufava
i amb les veles feia embulls,
les onades més salvatges
em llançaven als esculls.”

Recordava antigues fetes
i proeses de debò,
tal com certes malifetes,
quan era un grumet com jo.

Parlava d’homes i dones
que mai més havia vist.
Per cada port tres col·legues
i un amor amb final trist.

“I no et pensis”, repetia,
“que algun cop m’he sentit sol.
Els dofins, lluny de la costa,
m’acompanyen en estol.”

Tan bon punt el sol marxava,
deixant pas a la negror,
la conversació moria,
convertint-se en serenor.

Quan, de nit, a la coberta
ja hi regnava la foscor,
el capità descansava
recolzat al pal major.

Sota la brisa marina,
sospirant profundament,
escoltava les onades
i observava el firmament.

Una nit de lluna plena,
fart de fer voltes al llit,
vaig acostar-m'hi amb recança,
preguntant-li, encuriosit:

“On acaba el teu viatge?
Tens pensat fer rumb a port?
Queda, encara, algun propòsit,
o sols deixar-se a la sort?”

Va respondre, sens pensar-s'ho,
tot plantant-se al meu davant, c
om si fos una pregunta
que havia estat esperant:

“Els plaers d'aquesta vida
m'han fet oblidar el destí.
Prefereixo plegar veles,
delectant-me en el camí.

Que, fixant la vista a proa,
buscant terra en l'horitzó,
perds de vista el que t'envolta,
que, sovint, és molt millor.

Cap tresor ple de monedes
ni riquesa singular
es compara amb la bellesa
d'observar els colors del mar:”

I em mostrà, damunt les ones,
el bell emmirallament
de la lluna, platejada,
que pintava el mar d'argent.

“Els vents són el meu seguici
i, el vaixell, la meva llar.
Les estrelles, els meus guies,
i la meva terra, el mar.

I amb tan bona companyia,
sempre amb mi, fent-me costat,
puc sentir-me com a casa.
No és això, la llibertat?”

Les paraules d'aquell home
foren com trobar un tresor.
Van quedar-me ben gravades
dins el cap i al fons del cor.

Fugaçment, els anys passaren
i, ara, aquell bon capità
navega solcant les aigües
dels grans mars del més enllà.

Cap borrasca ni tempesta
ja mai més el desplaerà,
ans la calma d'un mar plàcid
sempre l'assossegarà.

Ara conto ses proeses
i segueixo el seu camí,
navegant pels mars d'Europa
a bord d'un vell bergantí.

Donant-me consells de savi
des d'algun estel llunyà,
m'acompanya en els viatges
al timó d'El Capità.

Primer Premi Grup F
Salvador Riera Solsona
Mataró

ILLES PERDUDES

L'olivera ha quedat sola...
*...palpo la buidor del teu entorn,
cap al capvespre sento la dalla del pare.*
Dolors Cruañas

Feixuga deixa d'un camp censat:
dues quarteres per tota terra,
vint oliveres, l'oli del mas,
una càrrega, mig any de blat,
tres verdures, el recull sembrat,
mig sac d'ametlles, si és que les hi ha.
Diners, els justos, molts maldecaps.

L'angoixa constant del pare.

A les *Islas Perdidas* del *Plan*,
els veïns del camp volen passar.
Tomben cabanyes, xafen sembrats,
trenquen verdures, rapinyen blat,
roben ametlles, malmeten tanys,
destrossen terrers, cerquen atalls,
insten accés, imprequen maldat.

El jorn dolorós del pare.

El batlle malda per ser proper,
—arter, al camp hi flaira doblers—,
un clam veïnal ben llagoter,
—pobre pagès, per a ell el no-res.

Un pla parcial molt barroer,
un carrer com a esquer llaminer.
Tots contra un, un pacte pervers.

El mal encerclant el pare.

El *Plan* dibuixa un vial sobrer,
estripa pel mig l'antic terror,
arpa al pagès en nom del progrés.
El secretari omple papers,
ben mestrejats —que no falti res.
Tot ben ordit perquè passi bé;
diners sota mà, vestits d'accés.

La sentència escrita del pare.

Els veïns reclamen el forat
i que comencin ja a excavar,
no desitgen pas negociar.
Un ametller esqueixen al camp,
un brancó en deixen per senyal,
el pare, del banyó el volen penjar,
si ell s'entesta a no obrir el pas.

La condemna postrema del pare.

Demanquen les forces, torça el cos,
—les màquines esberlen el tros—,
res s'ha signat, atraquen de cop,
—la infàmia domina el xoc.

Fal·laç, el batlle en surt guanyador,
té el camí planer —és el que ell vol—,
s'ha garantit un bon feix de vots.

La punyalada final pel pare.

Les oliveres sangloten dol,
l'oli, espremut, esclata en plor,
l'ametller, eixut, no dona flor.

Els feixos espanseixen a l'hort,
les verdures s'assequen al sol,
les ametlles són menja per als corbs.

El camp és desert. Silent. Somort.

Les campanes toquen a difunts pel pare.

S'alça un Roc Blanc a les Illes Perdudes, tacades de sang.

Segon Premi Grup F
Teresa Reyner Romaguera
Tordera

UN PASSEIG AMB MNEMÒSINE

Som la nostra memòria,
som aquest quimèric museu de formes inconstants,
aquest munt de miralls trencats.

Jorge Luis Borges

ESTAMPA DE TARDOR

Només remor de fulles seques
trenquen el silenci tan volgut
de la tarda, dintre el bosc.
Cada pas acarona el camí,
encara incert, que porta enllà
de la tarda. Tot roman quiet.
Alguna fulla tardana es despenja
per fer més bla el coixí del sòl.
Un ventet fi, finíssim, acarona
aquest novembre plàcid.
I fuig el temps entre els últims
raigs del sol que a l'horitzó s'escola.

CERCANT LÍMITS

Perdut entre les pors de tant traüt
cerco un espai, un minse espai
on el silenci m'acaroni i bressi.
Les ones del meu mar interior
bateguen a dintre com ocells perduts
cercant els límits de tanta desmesura.

Ofego els brams del mar, entonant
silenciosament la melodia oculta
per mil vels del pensament.
Després enceto un nou moment de calma.
Llegeixo en el gran llibre,
aquell que escriu la vida, sense
començament, ni fi, la lliçó
que he d'aprendre per no ser il·lús.
I entre ratlla i ratlla la pensa,
inoportuna a voltes, qüestiona
les raons que se m'ofrenen.
No sabré el perquè de res
ni del molt que no puc heure,
ni del poc que m'ofereix la vida.

Sé que des del meu setial de mortal
puc veure un munt de moments
d'indefinida estampa, i dels quals
voldria fer-me escàpol.

Ara, però, m'aturo per saber entendre
de quants oblits m'he lamentat,
de les aventures no viscudes
i de quants moments encara seré hoste.
Mentre això passa, esquinço les raons
que m'han fet creure impossible
trobar quelcom que creia al meu abast.
I veig que encara seré capaç de sobreviure.

D'AQUELL TRAM DE VIDA...

Vaig baixar un graó molt alt
que em dugué a una fosca estranya,
ennuolats els ulls, la ment en blanc
i el cos fora de tot, prop del barranc
maldant per, malgrat tot, seguir endavant.

La vida va deixar-me en terreny nu.
Tot era diferent, feixuc, distant,
el dia es feia llarg, potser esperant
la nit per cloure els ulls i, somniant,
poder sentir-me el cos lliure de nou.

Un munt de pensaments que no volia
rondaven per ferir-me el cos i el cor
i jo, lluitant contra ells amb força nova,
feia els possibles per guanyar la prova
i elevar l'esperit a espais millors.

Sense gaudir encara de la pau al cor
i de la serenor i la calma a l'ànima,
ben ardida, volia fer un camí
que em portés lluny, ben lluny d'aquí,
on no hi hagués la fosca ni l'obaga.

I si un parany em feia prou penar
i em duia al cos la càrrega més punyent,
cercava de la nit polsim d'estrelles
i presta a poder volar ben a prop d'elles
per ben lliurar la ment de tantes pors.

I em vaig omplir de força l'esperit
només amb l'escalfor de la pregària
i m'envoltava aquell amor Diví
que em conduïa cap a un nou camí
per fer-li front a la fredor més aspra.

Silenci, pau i el pensament absent
de tota llei de crua maltempsada,
i dia a dia el temps anà passant
i a poc a poc la força anà guanyant
sentint-me més capaç de fer volada.

I d'aquell tram de vida vaig collir
les flors que avui m'endiumengen,
i vull pensar que si encara soc aquí
cal que agraeixi al cel el bell camí
i celebrar la vida que tinc ara.

DISTÀNCIA

Candidesa, pintada de blau cel,
ulls de sorpresa, i al front l'esperança,
la innocència, l'espera de tot regal de vida.

Clarors de cel que jo estrenava,
glatirs de joia viscuts en silenci,
i d'amagat, l'encís d'algun poema inèdit.

Petites ardideses, regals de la ment
quan calen bàlsams per guarir ferides
i, mercès al cel, hi cap l'esperança.

Endemig d'aitals delícies, les llàgrimes
per tot el que ha quedat enrere
que fou tot el meu jo secret, bagatges,
camins recorreguts amb solitud volguda
sense sentir el flagell de la impotència.

Des del llunyà passat ençà, la melangia
m'ha esdevingut amiga inseparable i em fa costat
tot aturant-se al peu del camí per, si cal,
flairar tal com abans les flors boscanes.
És quan no hi ha distàncies que em separin
del meu ahir que, tot recordant, retorno a poc a poc
al lloc feliç de la meva partença.

HORITZONS DE LLUMETES

Cercant en el calaix dels meus desvaris
quelcom que em faci sentir viu
—allò que per etern sempre perduri
malgrat les giragonses del destí—
el cor m'ha bategat ben fort
com aquell vespre de primavera.

Primavera, he dit? Sublim paraula
que em fa sentir de nou, com ahir encara.
La primavera d'una vida, senzilla i feliç
que en temps joliu d'un març, despertant-me,
m'ensenyava a sentir quelcom ben nou per a mi.
La llum d'un fanalet, fent pampallugues
i uns rostres contemplant-lo, embadalits.

Quantes preguntes que mai existiren
són encara avui gran interrogant.
Mirant el fanalet, encara avui somnio.
Quantes llumetes en l'horitzó d'ahir,
que per llunyanes ja ningú les contempla.
Però segueixen allà, per sempre més,
ningú pot apagar-les.

ARA, EL PRESENT

Penso, i potser temo el pensament
i, per no témer, el deturo.
Ara, la vida, i aquest petit moment
que tinc per viure. El present
és només allò que tinc segur.
Estimo aquest instant
que sé que fugirà per sempre
quan no tindrè ni temps per agrair-li
que hagi estat ara ben meu. Mercès.

D'aquest moment, el d'ara,
en vull guardar bona memòria,
com si fos el darrer d'aquesta història.

XXXIX

MOSTRA LITERÀRIA
DEL MARESME

palafolls 2022

Convocatòria i acta

CONVOCATÒRIA DE LA XXXIX EDICIÓ DE LA MOSTRA LITERÀRIA DEL MARESME 2022 Concurs comarcal de prosa i poesia en català

Aquesta convocatòria es regeix per les Bases Generals de la Mostra Literària del Maresme, aprovades pel Ple del Consell Comarcal del Maresme, celebrat en sessió ordinària el dia 16 de març de 2021.

Per a aquesta edició i tal com subscriu el conveni de col·laboració, Palafolls ha estat escollit municipi amfitrió.

CONCURS LITERARI COMARCAL DE PROSA I POESIA. PREMI ORDINARI

1 PARTICIPANTS

1.1 Els municipis participants seran els que signin el conveni de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

1.2 Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme, en algun dels municipis citats al punt 1.1. En cas de no ser així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

1.3 Hi ha sis grups de modalitat de poesia i sis grups de modalitat de prosa, repartits de la següent manera:

Grup A: de 6 a 8 anys

Grup B: de 9 a 11 anys

Grup C: de 12 a 14 anys

Grup D: de 15 a 18 anys

Grup E: de 19 a 25 anys

Grup F: a partir de 26 anys

Els grups es classifiquen tenint en compte l'edat dels participants el 30 d'abril del 2022.

1.4 Els participants només podran presentar una obra per modalitat i en un sol municipi. En cas contrari seran desqualificats.

2 OBRES CONCURSANTS

2.1 El tema és lliure.

2.2 Les obres han de ser individuals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

2.3 Els treballs tècnics i científics queden exclosos de la present convocatòria.

2.4 L'extensió màxima de les obres de la modalitat de prosa i poesia dels grups A, B i C és de 5 cares de DIN-A4 o equivalent. L'extensió màxima de les obres de la modalitat de prosa i poesia dels grups D, E i F és de 15 cares de DIN-A4 o equivalent.

2.5 Preferiblement els treballs han de ser escrits en lletra de cos 12 del tipus Times New Roman i espai entre línies d'1,5 punts o equivalent.

3 PLIQUES

3.1 Les obres s'han d'enviar en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

3.2 Les obres han d'especificar a l'inici del text:

- XXXIX Mostra Literària del Maresme
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement
- Grup i categoria

3.3 Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs on s'indiqui (Annex1):

- XXXIX Mostra Literària del Maresme
- Municipi on es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor
- Data de naixement
- Adreça, telèfon i adreça electrònica
- Grup i categoria

I com a documentació annexa en el cas dels grups D, E i F:

- Fotocòpia del DNI/NIE/PASS.

4 PRESENTACIÓ DELS TREBALLS

4.1 Entre tots els municipis participants s'escollirà el municipi amfitrió. Aquest serà el responsable de l'organització i finançament de l'acte de lliurament dels premis, que haurà de tenir el vistiplau del Consell Comarcal del Maresme.

4.2 Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 8 de juliol del 2022.

4.3 El màxim d'obres que s'acceptaran per municipi participant és de dues obres per cada grup i modalitat (primer i segon premi). El nombre màxim d'obres presentades per cada municipi és de vint-

i-quatre. En el cas que se'n superi el màxim admès, es retornaran les obres per tal que se n'envii el nombre indicat.

4.4 En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura, o aquella que determini el propi ajuntament, la que haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

5 PREMIS

5.1 Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri a nivell local. Els premis de la fase comarcal de la Mostra Literària consistiran en un primer premi i un segon premi per cada grup i modalitat.

5.2 Els grups A, B i C rebran un val bescanviable per llibres i els premis D, E i F rebran un premi econòmic en metàl·lic.

5.3 Els imports dels premis són els següents:

		1r premi		2n premi	
		Prosa	Poesia	Prosa	Poesia
Val regal	Grup A	100 €	100 €	80 €	80 €
Val regal	B	150 €	150 €	100 €	100 €
Val regal	C	200 €	200 €	150 €	150 €
Metàl·lic	D	350 €	350 €	250 €	250 €
Metàl·lic	E	450 €	450 €	350 €	350 €
Metàl·lic	F	700 €	700 €	450 €	450 €

Tots els premis a partir de 300 € estan subjectes a una retenció del 19 % de l'IRPF.

6 PREMI EXTRAORDINARI DE MICRORELATS

6.1 Els municipis participants seran els que s'adhereixin al conveni anual de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

6.2 Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme, en algun dels municipis citats al punt 6.1. En cas de no ser així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

6.3 Aquest premi no preveu categories per edat dels participants.

6.4 Els participants només podran presentar un microrelat, i en un sol municipi. En cas contrari seran desqualificats.

6.5 El tema és lliure i només s'acceptaran relats de fins a 140 caràcters, amb espais inclosos, redactats en català, tant en poesia

com en prosa. No estan permesos els truncaments de paraules ni les abreviacions.

6.6 Les obres han de ser individuals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

6.7 Les obres s'han d'enviar en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

6.8 Les obres han d'especificar a l'inici del text:

- XXXIX Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de Microrelats
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement

6.9 Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs on s'indiqui (Annex2):

- XXXIX Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de Microrelats
- Municipi on es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor/a
- Data de naixement
- Adreça, telèfon i adreça electrònica
- Grup i categoria

I com a documentació annexa en el cas de persones majors d'edat:

- Fotocòpia del DNI/NIE/PASS.

6.10 Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 8 de juliol del 2022.

6.11 Cada ajuntament podrà presentar a la fase comarcal fins a cinc microrelats.

6.12 En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura, o aquella que determini el propi ajuntament, la que haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

6.13 Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri a nivell local. El premi de la fase comarcal de la Mostra Literària consistirà en un únic premi.

6.14 El premi extraordinari de microrelats rebrà un premi econòmic en metàl·lic de 450€ en el cas dels adults o el mateix import en un val bescanviable per llibres en el cas que el guanyador sigui menor d'edat. Tots els premis a partir de 300€ estan subjectes a una retenció del 19 % de l'IRPF.

7 PREMI EXTRAORDINARI DE RELATS BREUS PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

7.1 Els municipis participants seran els que signin el conveni de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

7.2 Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme, en algun dels municipis citats al punt 7.1. En cas de no ser així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

7.3 Aquest premi no preveu categories per edat dels participants.

7.4 Els participants només podran presentar un relat breu, i en un sol municipi. En cas contrari seran desqualificats.

7.5 Les obres poden ser individuals o en grup, sempre que s'acrediti la discapacitat intel·lectual de l'autor/a o autors/es.

7.6 El tema és lliure i les obres han de ser originals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

7.7 S'acceptaran obres tant de prosa com de poesia i il·lustrades amb qualsevol tècnica.

7.8 Les obres s'han d'enviar en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

7.9 L'extensió màxima de les obres és de 4 cares de DIN-A4, en lletra de cos 12 del tipus Times New Roman i espai entre línies d'1,5 punts. Aquesta extensió i recomanació tipogràfica és a títol orientatiu.

7.10 Les obres han d'especificar a l'inici del text:

- XXXIX Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de relats breus per a persones amb discapacitat intel·lectual
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement

7.11 Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs on s'indiqui (Annex3):

- XXXIX Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de relats breus per a persones amb discapacitat intel·lectual
- Municipi on es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor/a
- Data de naixement
- Adreça, telèfon i adreça electrònica
- Grup i categoria

I com a documentació annexa:

- Fotocòpia del DNI/NIE/PASS de tots els autors/es en cas de ser majors d'edat
- Certificat oficial de discapacitat intel·lectual de tots els autors/es

7.12 Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 8 de juliol del 2022.

7.13 Cada ajuntament podrà presentar a la fase comarcal fins a tres obres.

7.14 En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura, o aquella que determini el propi ajuntament, la que haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

7.15 Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri a nivell local. El premi de la fase comarcal de la Mostra Literària consistirà en un únic premi.

7.16 El premi extraordinari de relats breus per a discapacitats intel·lectuals rebrà un premi econòmic en metàl·lic de 450 € en el cas dels adults o el mateix import en un val bescanviable per llibres en el cas que el guanyador sigui menor d'edat. Tots els premis a partir de 300€ estan subjectes a una retenció del 19% de l'IRPF.

8 JURAT I TRÀMIT

8.1 El jurat de la fase local serà nomenat per l'ajuntament que convoca el premi, i serà el que qualifiqui les obres a nivell local.

8.2 El jurat de la fase comarcal estarà format per dues persones designades pel Consell Comarcal i per dues persones més, designades per l'ajuntament amfitrió. Els quatre membres del jurat seran persones vinculades al món literari de la comarca del Maresme.

8.3 Serà responsabilitat del jurat:

- Elaborar el veredictes que es recollirà en una acta
- Rebutjar els treballs que no s'ajustin a les bases de la convocatòria
- Concedir accèssits
- Declarar desert un premi

8.4 El jurat trametrà l'acta del veredictes al Consell Comarcal del Maresme, el qual serà vinculant per l'òrgan resolutori. El Consell Comarcal comunicarà als municipis participants els guanyadors.

8.5 L'ajuntament amfitrió determinarà el lloc i l'hora de l'acte públic de lliurament de premis i ho comunicarà als ajuntaments participants.

9 PUBLICACIÓ I CONSERVACIÓ

9.1 Les obres guanyadores seran publicades en una primera edició i els seus autors tindran dret a un exemplar gratuït d'aquesta publicació.

9.2 La propietat de les obres presentades serà dels seus autors. El Consell Comarcal del Maresme es reserva el dret de fer-ne una primera publicació i poder reproduir-les —de manera total o parcial— en publicacions posteriors o en edicions pròpies del Consell Comarcal del Maresme, així com al web www.ccmaresme.cat, fent referència a l'autor.

9.3 Les obres guanyadores es conservaran a l'Arxiu Comarcal del Maresme, amb seu a l'edifici de Can Palauet. Carrer d'en Palau, 32 - 08301 de Mataró.

10 ALTRES DISPOSICIONS

10.1 Els accèssits seran publicats al llibre recull de les obres, però no disposaran de premi.

10.2 Els participants seran responsables de les reclamacions que es produeixin per danys a tercers (plagis, danys morals, etc.).

10.3 Qualsevol imprevist, incidència o esdeveniment extraordinari que esdevingui durant el procés normal de la Mostra Literària del Maresme, la resolució del qual no estigui prevista en aquestes bases, serà resolt pels membres del jurat de la Mostra amb el suport dels tècnics del Consell Comarcal.

10.4 En compliment del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades i garantia dels drets digitals, us informem que el Consell Comarcal del Maresme, com a responsable del tractament de les dades dels participants de la Mostra Literària, tractarà les dades amb tota la confidencialitat i aplicarà les mesures de seguretat que corresponguin.

Les dades facilitades seran tractades legítimament d'acord amb el consentiment donat en inscriure's a la Mostra i en compliment de les funcions públiques pròpies de l'entitat per gestionar la inscripció, participació i comunicacions amb els participants a la Mostra. Les dades no seran cedides a tercers, excepte les dades dels guanyadors, que seran difoses públicament.

Un cop finalitzada la Mostra les seves dades seran conservades únicament per al compliment de les normatives aplicables i per

atendre possibles reclamacions, però no seran utilitzades per a cap altra finalitat.

Les persones interessades, en cas de desitjar-ho, podran exercir els seus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició o limitació del tractament davant del Consell Comarcal del Maresme de forma presencial per instància genèrica a la plaça Miquel Biada,1 (08301) Mataró, o bé ho podran fer telemàticament per instància genèrica a la seu del Consell Comarcal del Maresme, al següent enllaç: <https://www.seu-e.cat/web/ccmaresme/govern-obert-i-transparencia/serveis-i-tramits/tramits/instancia-generica>.

Així mateix, en cas que els participants considerin que els seus drets de protecció de dades han estat vulnerats, podran presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (www.apd.cat).

10.5 El fet de concursar implica la total acceptació d'aquestes bases.

ACTA DEL JURAT DE LA MOSTRA LITERÀRIA DEL MARESME 2022

Es convoca una reunió *on-line* mitjançant *GoogleMeet* el dia 21 de setembre de 2022 a les 18:00 h. Es pren acta des del Consell Comarcal del Maresme a Mataró. Hi assisteix el jurat de la Mostra Literària del Maresme: per part de l'Ajuntament de Palafolls, Olga Samper i Xavier Salicrú; i per part del Consell Comarcal del Maresme, Núria Pera i Jaume Prat. També hi assisteix Mònica Marcet del Consell Comarcal del Maresme que actua com a secretària.

Es proposa començar pel grup A de prosa, de 6 a 8 anys. El jurat ha trobat curiosa la manera que el relat destaca els aspectes humans a partir d'una flor, així que el primer premi és per al relat *El nèctar de la flor* de Rita Haro Àvila, de Tordera. El segon premi és per a *El Pallasso* de Yanira Martin Portugues Jaime, d'Argentona; el jurat el troba sorprenent i en destaca el ritme i la frescor. Pel que fa a la poesia del grup A, el primer premi és per a *El gos* de Michelle Carrasco Prat, de Sant Vicenç de Montalt, que ens descobreix en un poema breu la mascota de casa amb alegria i enginy. El segon premi és per al poema *La tortuga del meu jardí* de Magí Roca Danés, d'Arenys de Mar, que ens mostra amb gran agilitat narrativa què fa la Bombí al llarg de les quatre estacions.

Pel que fa al grup B de prosa de 9 a 11 anys, el primer premi recau en el relat *El Naïm i jo* de Jana Bartrés Sanuy, de Sant Vicenç de Montalt, que narra amb delicadesa i serenor el camí de dos emigrants que deixen enrere la guerra per iniciar una nova vida. El segon premi és per a *Migració Nedalgàtica* de Martí Hidalgo Sala, d'Arenys de Mar, que explica amb imaginació desbordant la història mitològica de l'Untualivampí, un peix que crea onades i fa abraçades als que estima.

El jurat, en aquest grup i categoria, ha decidit atorgar un accèssit al relat *Un gat de conte* d'Albert Joan Garcia, de Cabrera de Mar, que narra com un gat va apareixent en totes les pàgines d'un llibre d'història de Cabrera de Mar. L'originalitat del relat rau en què si el llibre es mou d'on el protagonista l'ha trobat, la porta per sortir-ne desapareix.

El primer premi de poesia del grup B és per a *Somnis* d'Inés Bayona de Dios, de Montgat, del qual es destaca la seva lírica molt elaborada. El segon premi és per a *Vull el món* de Víctor Fernández Suñer, d'Arenys de Mar, pel seu ritme i la contundència del seu missatge.

Del grup C, de 12 a 14 anys, el primer premi de prosa és per a *Sabates* d'Abril Buch Andreu, de Vilassar de Dalt, que mostra amb astúcia com la personalitat dels protagonistes s'altera depenent de les sabates que porten i ens fa reflexionar sobre les actituds vitals. El segon premi és per a *Caçant mentides* de Luna Vázquez Montoro, del Masnou, que ens transporta a un món imaginari on la caçadora de mentides s'ha d'encarregar de desemmascarar els "freds" infiltrats entre els humans, però potser ella no és qui creu ser. D'altra banda, el primer premi de poesia és per a *El meu jo interior* de Paula Anda Abad, de Cabrils; el jurat en valora la capacitat d'introspecció, el viatge que fa cap a l'interior i el joc de paraules que et transporten cada vegada més endins. En destaca també la lluminositat i l'esperança després de fer aquest viatge a l'interior. El segon premi és per a *Epicur 2.0* de Martí Maresma Camps, de Tordera; el jurat en destaca la simplicitat del joc de paraules que li donen un ritme sorprenent, la confiança en l'alegria de viure i l'esperança en el futur.

Passem al grup D, de 15 a 18 anys. Pel que fa a la prosa el primer premi és per a *Esclat de colors* de Judith Carlota Velasco, de Mataró, del qual es valora l'elogi tan ben descrit de l'estiu, el clam a l'alegria, l'amistat, l'esperança. Encomana positivitat, felicitat i ganes de viure. El segon premi és per a *Miravet* de Roger Fernández Lopera, de Tordera; se'n destaca una redacció molt acurada, l'originalitat del tema i la barreja de la mort amb la maledicció. El primer premi de poesia del grup D és per a *Sense títol* de Mireia Pujol Dresaire, de Mataró, per la seva senzillesa i contundència a l'hora d'expressar-se. El segon premi és per a *Entre Batecs i Batalles* d'Emma Correa Fernández, de Tordera, del qual es destaca el ritme, el bon lèxic, proper i sense massa artificis.

En el grup E, de 19 a 25 anys, el primer premi de prosa és per a *A temps* de Maria Sánchez Garcia, de Canet de Mar; el relat s'emmiralla en l'avi amb el problema de la censura social. El segon premi és per a *La plaga* de Joan Simó i Rodríguez, de Vilassar de Mar, que explica com l'excés de coneixement canvia la visió del món, i relata l'evolució personal i com les coses es van veient diferent amb el temps. El primer premi de poesia del grup E és per a *Metamorfosi* de Marçal Nonell Ruscalleda, de Tordera, que fa servir recursos poètics i visuals amb un llenguatge molt proper, i el segon premi és per a *El capità* d'Albert Medina i Cucurull, de Sant Vicenç de Montalt, del qual es destaca que és un relat poètic molt ben estructurat.

Pel que fa al grup F, de més grans de 26 anys, el primer premi de prosa és per a *Preludi de l'associació "Vells però no idiotes"* de Maria Peña Torrent, d'Arenys de Munt, un relat divertit i àcid amb un gran rerefons social. El segon premi és per a *Un arròs caldós amb cues de gamba* de Jordi Dotras Targas, de Canet de Mar, un relat que enganxa amb un gir inesperat i un final sorprenent. El primer premi de poesia és per a *Illes perdudes* de Salvador Riera Solsona, de Mataró; el jurat en destaca el ritme, la carència, com inevitablement es va acostant el desenllaç pausadament, incansablement, amb pas ferm i com aconsegueix transmetre l'angoixa i la impotència fins a acabar amb la mort. El segon premi és per a *Un passeig amb Mnemòsine* de Teresa Reyner Romaguera, de Tordera; el jurat en valora la delicadesa dels versos, amb un ritme molt estudiat que et permet capbussar-te en la història. En destaca el recorregut pel temps, la tardor, la primavera i la preservació del pensament, de la memòria.

El premi de Microrelats és per a *Esperança* d'Alex Pola Morell, de Malgrat de Mar, perquè és contundent i molt real. En aquest premi el jurat ha estat debatent per arribar a un consens. Finalment, i vist que hi havia altres relats que també agradaven, s'ha decidit atorgar un accèssit a *Penso en tu* de Toni Llacay Pintat, d'Arenys de Munt.

Pel que fa al premi per a persones amb discapacitats intel·lectuals, el premi s'atorga a *Et poses les meves sabates?* de Mar Prat i Esteban, Josefa Céspedes Martínez, José Luís Bruno Serrano, Neus Jiménez Anglada, Míriam Hernández Saló, Joan Josep Rios Vives, Nerea Cervera Carmona, Alex Verdiel Muntaner, Mohamed Kamal i Rubén Parra Vázquez, de Vilassar de Dalt, per ser un relat de reafirmació i d'autoestima. Per una altra banda, el jurat també ha volgut destacar *El lloro "Pancho"* d'Elena Julia Jordan, de Dosrius, atorgant-li un accèssit.

Acaba la reunió a les 18:45 h i s'envia a signar l'acta.

Consell Comarcal del
Maresme

Participen:

*Arenys de Mar
Arenys de Munt
Argentona
Cabrera de Mar
Cabriels
Caldes d'Estrac
Calella
Canet de Mar
Dosrius
Malgrat de Mar
El Masnou
Mataró
Montgat
Òrrius
Palafolls
Premià de Mar
Sant Andreu de Llavaneres
Sant Cebrià de Vallalta
Sant Pol de Mar
Sant Vicenç de Montalt
Santa Susanna
Teià
Tiana
Tordera
Vilassar de Dalt
Vilassar de Mar*